

RECENZII

***Frumoasa rusoaică* de Viktor Erofeev în traducere românească (traducere din limba rusă, note și postfață de Antoaneta Olteanu, Paralela 45, Pitești, 2006, 407 p.)**

Numele lui Viktor Erofeev (tizi al autorului romanului *Moscova – Petușki*) este cunoscut cititorului român: unele din scrierile sale reprezentative, precum *Cinci fluvii ale vieții*, *Enciclopedia sufletului rus*, *Stalin cel bun*, au fost publicate, în traduceri, și la noi. Cronologic însă, cartea în discuție, ultima traducere din Erofeev în limba română, a precedat romanele enumerate mai sus. Scrisă în 1980-1982, tipărită în 1990, *Frumoasa rusoaică* este primul roman al autorului. În curând el a devenit un bestseller, tradus în peste 34 de limbi, atestând încă de la început orientarea estetică clară a scriitorului, un postmodernist prin vocație. Recunoscut ca unul din liderii curentului, prozatorul, eseistul și criticul Erofeev a exploatat printre primii cauzele ce au dus la afirmarea rapidă a postmodernismului în Rusia: în vacuumul format în literatura postsovietică, realismul, descumpănit, a ocupat o poziție de expectativă, în timp ce noua literatură, străină de orice complexe, a preluat inițiativa, aducând cu sine ideea de emancipare și o conștiință nouă, deschisă către pluralism, înțeles ca o renunțare la închistarea tradițională, taxată drept provincialism.

Legile prozei artistice postmoderne presupun și asimilarea ipotezelor lui S. Freud și C.G. Jung, care, pentru postmoderniștii ruși, s-au conturat într-o „copilărie regăsită” (Ch. Baudelaire). Modelele intelectuale ale predecesorilor și teoreticienilor postmodernismului se îmbină astfel cu introspecțiile și psihanaliza freudiană și teoria jungiană a arhetipurilor, conferind scrierilor literare o mai mare respectabilitate științifică și devenind un imbold intelectual imaginativ în vederea modernizării literaturii ruse.

Fiecare exponent al mișcării postmoderniste a ținut să-și ocupe propria sa „nișă” în cultura rusă, aflată sub interdicție în regimul sovietic.

Astfel, Viktor Erofeev, un postmodernist convins, având o structură nihilistă și o incisivitate în măsură să susțină frontul breslei, își orientează prozele după acel model postmodernist al cărui precursor a fost Marchizul de Sade. El încearcă să recupereze pentru literatura rusă „mitul pansexual” freudian, trecut însă prin prisma „teoriei productive” a postfreudistului Gilles Deleuze. Romanul său, *Frumoasa rusoaică*, s-a constituit într-o dezinhibare totală a sexualității, cu ingredientele ei lexicale necenzurate. Este un mesaj neechivoc adresat, la data aceea, societății sovietice, ce ar putea fi concentrat în următoarea sintagmă erofeeviană: „Ați transformat actul sexual în rușine și înjosire totală”. În *Frumoasa rusoaică* ni se relatează povestea unei femei tinere, „un geniu al iubirii”, din relațiile căreia cu bărbații este izgonită comuniunea spirituală, obligatorie în „filosofia rusă a iubirii”. Căci protagonistul romanului trăiește după legile naturale, neîngrădite, „viața corpului” fiind pentru ea „o realitate mai mare decât viața conștiinței” (D.H. Lawrence). Iar înstrăinarea trupului de spirit are drept consecință, în cazul de față, identificarea personajului cu „mașina de dorințe” a lui Deleuze.

„Frumoasa rusoaică”, cu un nume parcă predestinat – Irina Tarakanova, amintindu-ne de prințesa Tarakanova din tabloul lui Flavițki –, ajunge o prostituată de lux, frumusețea ei rezumându-se la rolul de a face ca „mașina dorințelor” să funcționeze, ca să zicem așa, la turăție

maximă. Mitul frumosului ca salvator al lumii este astfel demontat, eroina erofeeviană nedevenind o Jeanne d'Arc, cu care îi plăcea să se compare, nici o Maria Egipteanca, pe drumul de la prostituție la sfințenie; cauzele decăderii ei nu aveau nici o tangență nici cu motivele ce au determinat-o pe Sonia Marmeladova să se jertfească pentru a-și întreține familia.

Și totuși, în destinul Irinei, clădit dintr-o suită de scene șocante, de-a dreptul coșmarești, există momente de dramatism: în copilărie, pe când frumusețea ei nici nu apucase să-și dezvăluie petalele în toată splendoarea, a căzut victimă pornirilor bestiale ale celui căruia îi spunea tată, ducându-ne cu gândul la o altă victimă asemănătoare din literatura rusă, la frumoasa eroină șolohoviană Axinia. Dramatic este și finalul vieții protagonistei romanului lui Erofeev, încheiat prin suicid.

Transpunerea unui text literar dintr-o limbă într-alta presupune un demers complex și exigent, fapt recunoscut de către toți cei ce doresc să se inițeze în arta traducerii. Gradul de complexitate și de dificultate diferă în funcție de natura textului. Și, trebuie să precizăm de la bun început că textul *Frumoasei rusoaice* nu este unul deloc ușor. Povestea Irinei e reconstituită ca un joc de puzzle, schizoid, fragmentar și haotic, la persoana întâi, asemenea unui flux al conștiinței. În aceasta a și constat, de altfel, dificultatea traducerii, căreia Antoaneta Olteanu i-a făcut față cu brio, reușind să surprindă întreaga complexitate și subtilitate a registrului din care se compune țesătura originalului, identificând în limba receptoare cele mai potrivite echivalente, atât în ceea ce privește detaliile lexicale și stilistice, cât și structura de ansamblu a frazelor, a specificului sintactico-semantic al întregii narațiuni. Antoaneta Olteanu s-a dovedit a fi un interpret profesionist și cu experiență în domeniu, concluzie bazată pe confruntarea textului original cu versiunea românească. Senzația pe care o încerci la lectura romanului este aceea că avem în față nu o traducere, ci o operă scrisă direct în limba română. E și cea mai înaltă apreciere, cred, ce se poate face unei traduceri reușite.

Sunt binevenite notele, conținând informații cu precădere din domeniul culturii și civilizației ruse, absolut necesare cititorului alogen pentru înțelegerea contextului, ca și postfața, *Viktor Erofeev și literatura contemporană rusă* (cei interesați au la dispoziție o variantă mai dezvoltată și actualizată în recentul volum al autoarei, *Proza rusă contemporană*, ediție revăzută și completată, Paideia, București, 2008).

Victor Șoptereanu

Din țara premiilor Nobel pentru literatură: Wisława Szymborska, *Clipa*, ediție bilingvă, editura Paideia, 2003, traducere de Constantin Geambașu.

Într-o sută unu ani, scriitorii polonezi au fost onorați cu patru premii Nobel. În ordine: Henryk Sienkiewicz, 1905, pentru romanul *Quo vadis*, Władysław Reymont, 1924, pentru tetralogia *Țăranii*, Czesław Miłosz, 1980, pentru întreaga creație poetică, Wisława Szymborska, 1996. Acum avem, într-o frumoasă traducere datorată polonistului Constantin Geambașu, ultima

plachetă de versuri a octogenarei poete W. Szymborska – sugestiv intitulat *Chwila* (Clipa), după titlul uneia dintre poeziile cele mai semnificative pentru filozofia întregului volum. Selecții din versurile poetei poloneze, cum precizează autorul traducerii în introducerea inițiativă la acest volum, au mai apărut în traducerea lui Nicolae Mareș, 1979, și a aceluiași C. Geambașu și a Passionariei Stoicescu, 2003. Dacă aruncă o privire în diagonală asupra poemelor incluse în acest ultim sau poate penultim volum, cititorul își poate da ușor seama că ultimele trei versuri din poemul *Clipa* au semnificația de inscripție deasupra coloanelor unui templu.

Plimbându-se pe o colină înverzită, poeta trăiește senzația cutremurătoare că tot ce vede pare să fi încremenit în starea inițială, în clipa genezei și ar dori ca această clipă să nu aibă sfârșit: *Cât vezi cu ochi, aici stăpânește clipa./ Una dintre acele clipe pământene,/ Implorate să dureze.*

Dar cum nimic nu e făcut să dureze o veșnicie, cu atât mai puțin clipa, este de presupus că, în versurile ei, poeta meditează despre moarte, meditație realizată printr-un sugestiv contrast: poeta se plimbă în mijlocul naturii înfloritoare, pentru a ajunge în final, la încheierea că tot ce o înconjoară stă sub semnul fatidic al clipei. Clipa e cea mai scurtă cale spre moarte.

Ne naștem pentru a muri, pare să ne spună, nu cu vorbele filosofului, ci în felul său original, în poemul *Bagaj de întoarcere*. Ca și în *Clipa*, tot o plimbare devine prilej de meditație, plimbare într-un cimitir unde sunt înmormântați copiii morți înainte de a apuca să trăiască măcar bucuriile copilăriei: *Locul micilor morminte din cimitir./ Noi, cei ce trăim mult, îl ocolim pe-ascuns./ Așa cum ocolesc bogații cartierele sărace./ (...)/ N-au adunat prea multe în bagajul de întoarcere./ Frânturi de priveliști/ Într-un număr nicicum la plural./ O mână de aer cu un fluture în zbor./ O linguriță de știință amară cu gust de doctorie./ Trăznăi mărunte, / Unele mortale./ O goană veselă după o minge pe șosea./ Fericirea de a se da pe gheață fără vlagă./ (...)/ Ce să mai spui de viața de o zi./ De un minut, de o secundă:/ Beznă, un bec aprins și-apoi iarăși beznă?/ KOSMOS MAKROS/ CHRONOS PARADOKSOS/ Doar greaca de piatră are cuvinte pentru toate acestea.*

În acest dicton se reflectă, în esență, întreaga structură ideatică pe care se înalță exclusiv problemele existențiale ale individului uman, nu veți citi un singur vers despre ce nu este intrinsec vieții omului, situații lui paradoxale în Univers și timp. Nu poate fi paradox mai mare decât acela, aflat cu întârziere de oameni, că „ne naștem pentru a muri”.

Despre traducere s-ar putea spune că a fost facilitată de versul liber al originalului, deși nici versul liber nu este lipsit de anumite rigori, cum ar fi o anumită cadență a versului și figurile de stil. Constantin Geambașu a echivalat ambele rigori într-un limbaj poetic care corespunde cu originalul.

Corneliu Barborică

Raoul Bossy, *Mărturii finlandeze și alte scrieri nordice despre români*, cuvânt înainte, note asupra ediției, note și indici de Silviu-Marian Miloiu, Târgoviște, Valahia University Press, 2008

Volumul *Mărturii finlandeze și alte scrieri nordice despre români* este rezultatul unor cercetări întreprinse de Centrul de Cercetare a Istoriei Relațiilor Internaționale „Grigore Gafencu” al Universității „Valahia” din Târgoviște, în cadrul unui grant finanțat de Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior, intitulat *O concepție românească a Nordului – secolele al XIX-lea – al XX-lea*. Lucrarea este, în fond, o reeditare a unor scrieri publicate de Raoul Bossy pentru prima dată în 1937, la Editura Cartea Românească, sub titlul *Mărturii finlandeze despre români*, care a reprezentat cea dintâi operă istoriografică cu privire la percepția finlandezilor despre români. Autorul a selectat și redat fragmente din paisprezece surse documentare descoperite în arhivele sau bibliotecile finlandeze și reprezentate în majoritate de jurnale sau corespondență aparținând unor militari finlandezi care, în timpul războaielor ruso-otomane din anii 1828-1829 și 1877-1878, au călătorit în Principatele Române. Din aceste surse documentare au fost selectate și traduse doar acele fragmente care făceau referire la români, la teritoriile ocupate de ei, la obiceiuri și tradițiile lor.

Acestei lucrări i s-au adăugat, în volumul de față, alte scrieri aparținând lui Bossy, publicate inițial în „Analele Academiei Române”, „Memoriile Secției Istorice”, și reprezentând subiectul a două conferințe susținute de Bossy la Academia Română. Primul material, intitulat *Urme românești la Miază-Noapte*, publicat în 1936, are în vedere două descoperiri făcute de Bossy în cursul călătoriilor sale: o replică a portretului lui Mihai Viteazul atribuit pictorului flamand Frans Francken II și descoperită în Muzeul Ermitaj din Sankt-Petersburg, și o cheie simbolică a cetății Hotinului, pe care a aflat-o în colecția mareșalului Mannerheim. Cel de-al doilea material, intitulat *Un drumeț danez în Principate*, este o analiză a lui Raoul Bossy cu privire la notele de călătorie ale istoricului danez Frederik Schiern, care a efectuat în 1857 o călătorie pe valea Dunării.

Preocuparea lui Bossy pentru acest proiect se explică prin pasiunea sa pentru istorie, dar și prin prezența sa la Helsinki în calitate de diplomat, în anii 1934-1936. În plus, Bossy a căutat să îmbogățească, printr-o serie de activități foarte precise, relațiile româno-finlandeze. Scrierile lui Bossy au contribuit, la mijlocul anilor 1930, la deschiderea survenită în relațiile româno-nordice în general, româno-finlandeze, în special.

În ciuda caracterului de crestomație, lucrarea are unitate stilistică, unitatea a cărei explicație vine din talentul și capacitățile literare ale lui Raoul Bossy. Documentele au fost alese de autorul crestomației potrivit criteriului prezenței referirilor la români, dar și al unei anumite calități literare. Bossy însuși dovedește reale calități scriitoricești, atât în *Introducerea Mărturiilor finlandeze despre români*, o sinteză, o concluzie asupra celor aflate din documentele publicate, dar și în alte scrieri ale sale.

Lectura are cel puțin trei dimensiuni, trei voci. Pentru început este latura jurnalelor, a corespondențelor, a articolelor din presa finlandeză, a notelor de călătorie aparținând diferiților călători străini sau unor jurnaliști din secolul al XIX-lea. Apoi este perspectiva autorului crestomației, Raoul Bossy, care vine cu note, explicații, o introducere, toate valoroase și necesare pentru accesibilizarea și fluidizarea textului. Autorul lucrării face sublinieri în textul original,

arătându-și astfel poziția față de acest proiect al său. Sublinierile se referă la originea latină a limbii române și a poporului român, la rolul și importanța participării românilor la războiul din anii 1877-1878, la calitățile românilor, la frumusețea și bogăția oamenilor și a locurilor în general. Bossy are o dublă atitudine față de această lucrare. Pe de o parte, se dorește sublinierea caracteristicilor și calităților naționale ale românilor, prezența românilor în Basarabia fiind un element asupra căruia se insistă în mod deosebit. Pe de alta, se exprimă foarte subtil admirația față de calitatea observației străinilor capabili să vadă, constate, pătrundă adevărul acestor realități, fără a se preocupa în mod special de aceasta, fără a fi părtinitori, fără a fi, în mod necesar, și special instruiți asupra chestiunii. Această impresie poate fi însă ușor diferită de exactitatea istorică, întrucât admirația finlandezilor, călători vremelnici printre români, se poate explica și prin faptul că aceștia găseau elemente comune între ei și români, în dorința lor de eliberare națională sau în relația specială pe care o aveau cu Imperiul Rus. Iar, în al treilea rând, este vocea editorului de astăzi, Silviu Miloiu. Cartea este rezultatul unui efort deosebit și dublu. O dată este cel al lui Bossy, care a identificat în diferite surse finlandeze, și nu numai, astfel de scrieri mai mult sau mai puțin inedite despre români, îngrijindu-se de traducerea textelor identificate, de transcrierea și identificarea toponimelor, de realizarea unui studiu introductiv pe baza textelor publicate. Apoi este efortul editorului de astăzi, care se preocupă de aducerea între aceleași coperte a mai multor scrieri aparținând diplomatului și istoricului român, de corectarea unora dintre notele greșite din ediția inițială, care vine cu un *Cuvânt înainte* amănunțit în care se prezintă istoria prezenței lui Bossy în Finlanda, dar și în Danemarca, precum și natura sau originea interesului său pentru țările Europei nordice în general, pentru contactele și relațiile româno-finlandeze în special.

Lucrarea are un farmec special care vine din multitudinea de trăiri transmise de autori și resimțite de cititor și, nu în ultimul rând, din ironia și, pe alocuri, autoironia prezente în text. Volumul cuprinde pagini de descriere a naturii Principatelor, cu exprimarea mirării pe care finlandezul obișnuit cu peisaje granitice o trăiește în fața dealurilor unduitoare. Cuprinde descrierea unor obiceiuri deloc lăudabile pentru români, precum apatia lor generală, din care nu pare a exista eveniment capabil să-i trezească. Dar nu cuprinde descrieri mirate, nu caută satisfacerea curiozității pentru locuri și oameni exotici, autorii însemnărilor, corespondențelor, jurnalelor nu sunt interesați de exotismul celor pe care îi văd, ci privesc mai departe, deloc preocupați de pitoresc, bucurându-se de ceea ce li se înfățișează privirii, apreciind valori și frumuseți universal valabile. Un străin se minunează cu admirație, de conștiința națională a *moldoveanului*: „Moldovenii sunt mândri de originea lor latină; limba lor se aseamănă mult cu cea latină; n-ai voie să îi spui Moldoveanului că este *moldovean*, ci trebuie să-l chemi *frate român*, alt nume în afară de cel de *român* îl jignește în mândria sa națională” [sublinierile aparțin lui Bossy]. Același străin se minunează de „vraja surâzătoare a peisajului moldovenesc, de alternanța văilor și a dealurilor, a ogoarelor și a livezilor, a pădurilor și a viilor”. Toate aceste aprecieri și toată această admirație sunt posibile, deși cel care le exprimă are capacitatea de a vedea și bordeiele de pământ, locuințe cu care se întâlnește pentru prima dată în viață, și „alternanța surprinzătoare dintre priveliști occidentale și orientale”, și murdăria de pe uliți și trufia boierilor locali, și nepăsarea lor pentru toate în general, pentru situația expresă în care se afla țara în acel moment, în special, în cuvintele lui Gustav Adolf Ramsay – „neobișnuită încetineală în priviri și gesturi”.

Romanoslavica XLIII

Mărturii finlandeze și alte scrieri nordice despre români, este o lucrare care poate fi citită și analizată în multiple registre: al documentului istoric care aduce mărturii și dovezi privind desfășurarea unor evenimente istorice din secolul al XIX-lea, al mărturiei etnologice și sociale, al documentului literar. Lucrarea se înscrie în preocupările unor foarte diferite categorii de cititori, iar lectura este o bucurie în sine.

Elena Dragomir

***Haemus. O antologie de poezie balcanică*, Ed. Prietenii Revistei „Anti”, Atena, 2007, 521 p.**

Antologia de poezie balcanică *Haemus* este rezultatul trudei asidue pe tărâmul tălmăcirii lirice a unui colectiv de peste o sută de persoane din întreaga regiune balcanică, proiect de anvergură, demarat cu ani în urmă la inițiativa traducătorului bulgar Stefan Gecev, memoriei căruia i s-a și dedicat volumul în limba română. În ciuda faptului că în Balcani există o tradiție poetică bogată, aceasta este, în general, necunoscută popoarelor din zonă. Volumul de față care circulă simultan în șase limbi balcanice (română, albaneză, bulgară, greacă, macedoneană, sârbă) cuprinde creații lirice reprezentative din opusul a câte zece poeți reprezentativi din secolul al XIX-lea până în prezent din peninsula lui Haemus (Peninsula Balcanică), România, Albania, Bosnia-Herțegovina, Bulgaria, Grecia, Macedonia, Serbia și Muntenegru și creează un fundament pe baza căruia se încearcă în mod simbolic depășirea obstacolelor de comunicare între popoarele acestei regiuni. Cu toate că unitatea culturală a țărilor din peninsula este recunoscută în elementele comune de cultură populară, varietatea împrejurărilor istorice și, în principal, diferențierile politice care s-au produs în secolul XX-lea au acționat negativ, fără a distruge însă simțul lor comunitar. Totuși, chiar și astăzi diferențele lingvistice creează dificultăți particulare care pot să fie recunoscute în special prin aceea că drumurile comunicării continuă, în ciuda unor încercări timide, să treacă prin Paris, Londra, Moscova sau Berlin. Nu cunoaștem aproape pe niciunul dintre poeții clasici ai vecinilor noștri, nici pe muntenegreanul Njegoš, nici pe albanezul Fishta, nici pe grecul Kariotakis sau pe poeta bulgară Elisaveta Bagriana. Dar nici Tudor Arghezi sau Ion Barbu nu sunt cunoscuți popoarelor din jur. Cunoașterea creează premisele înțelegerii, îmbogățește viața literară a fiecărei țări, deschiderea sa către celelalte.

Lucrarea de față va fi desăvârșită o dată cu editarea celor șapte volume echivalente. Au fost publicate deja volumele în limba albaneză, bulgară și greacă. Acum este tipărit și volumul în limba română. Urmează volumele în celelalte limbi balcanice menționate.

Antologia *Haemus* începe cu un fragment din *Cântecul de război* „*Thurios*”, compus de Rigas Velesinlis – o figură revoluționară a Greciei secolul al XVIII-lea –, poem liric care prezintă într-o manieră progresistă nu numai comunitatea popoarelor balcanice, ci și voința lor de a crea o federație balcanică democratică, o aură de patriotism inspirată de ideile iluministe.

Fiecare capitol consacrat țărilor reprezentate în această antologie începe cu un cântec popular, cunoscut drept *Cântecul fratelui mort*, într-o transpunere proprie fiecărei limbi.

Urmează o scurtă istorie cronologică a țării care acoperă perioada secolelor al XIX-lea și al XX-lea. Crestomațiile sunt precedate și de câte o introducere sinoptică referitoare la poezia fiecărei țări. Poezii cuprinși în această antologie sunt prezentați prealabil într-o succintă cronică biobibliografică. Poeziile selectate, tălmăcite de traducători consacrați, beneficiază de note de subsol, în principal din rațiuni practice.

Colegiul științific care a lucrat la ediția în limba română este alcătuit din Dinu Adam, George Crăciun, Mircea Dinescu, Ioan Flora, Victor Ivanovici, Andrei Pleșu. La îngrijirea literară a ediției au trudit Monica Ioan Chihaia, Monica Săvulescu Voudouri, Gheorghe Istrati, Dinu Adam.

Pentru munca laborioasă de traducere în limba română au lucrat următorii traducători : Topciu R. Luan (albaneză), Ioan Flora (sârbă), Elena Siupiur, Daniel Cain, Victor Tulbure, Val Cordon (bulgară), Valeriu Mardare (greacă), Elena Siupiur, Daniel Cain (macedoneană).

Volumul în limba română, editat de către Societatea culturală „Prietenii revistei Anti”, coordonat și îngrijit de Xantipi Miha Bania, beneficiază de o înaltă ținută grafică, ilustrații și fotografii document de arhivă, fiind o lucrare de referință în peisajul liricii balcanice.

Octavia Nedelcu

Давайте говорить правильно! Новые и наиболее распространённые сокращения в современном русском языке. Краткий словарь-справочник. Москва – Санкт-Петербург, 2005, 150 с.

Данный словарь вышел недавно как часть элегантной серии работ по лексике русского языка, инициатором которой является Л.А. Вербицкая. Авторы, Г.Н. Складневская и И.О. Ткачева, видные лингвисты России, являющиеся активными составителями словарей серии (*Новые экономические термины, Новые и наиболее распространённые сокращения..., Новейшие заимствования* и пр.). Сокращения представляют собой сегмент лексики русского языка с древнерусского периода, но настоящий период отличается невероятным по дополнениям и активности в случае деривации от них. В словаре встречаются следующие заглавия: *Как пользоваться словарем (Общие сведения, Отбор слов, Состав и структура словаря, Словарная статья, Заголовочная единица, Произношение и ударение, Грамматическая характеристика, Стилистические и функциональные пометы и комментарии, Толкование, Варианты, Примеры, Нормативная характеристика), Список источников и Список условных сокращений..*

Сокращения – не только необходимые единицы в общении, но они служат в ряде случаев базой для образования дериватов (ср. *айтишник* <IT + суф. лицо по профессии, занятию; единица IT стала частью многочисленных образований: *IT-аутсорсинг, IT-день, IT-отрасль, IT-парк, IT-сектор, IT-стратегия, IT-технология, itserver.ru* и др. (см. Maria Dumitrescu. *Dicționar rus-român de inovații*, III, 2003-2007, Semne, 2007, с.108). Наличие

Romanoslavica XLIII

словаря исключает возможность неправильного толкования (см. АК-6: АК [а-к'а], нескл., м., *Авиационный комплекс*; ~ *Автомат Калашникова*; ~ *Административный кодекс*; ~ *Акционерная компания*; ~ *Антимонопольный комитет*; ~ *Арбитражный кодекс*; ВБ-4, МС-4 разных сокращений). Среди сокращений существуют и единицы иностранного происхождения (*ЮНЕП*, где приводится англ. источник *UNEP...*), среди них встречаются: *НАСА*, *НАТО*, *ФИФА*, ставшие классическими. В словаре более 1000 единиц, в составе которых наличествуют от двух до девяти составных (*АБ*, *АБР*, *АДИТ*, *АЕНОК*, *ЭКОСОК*, *ЮНИСИСТ*, *ЮНСИТРАЛ*), хотя порой можно встретить и более распространённые единицы; чаще всего встречаются единицы с двумя-тремя составными. В последнее время среди сокращений имеются и весьма сложные единицы (*ИНСАТ-4А*) и много единиц с латинским алфавитом (*VIP-забег*, *VIP-модель*, *VIP-преьера*, *VIP-среда* и др.) или с *евро-* в составе (*евромечта*, *ЕВРОНЕТ*). В пределах отдельных заглавных букв мало примеров (*Л*, *Х*, *Ш*), вероятно это случайность, продиктованная количеством страниц книги. Убедить издательство можно проверив знание сокращений на данный день. Слова лексики русского языка вспоминаются достаточно быстро, легко, и по тому, что они повторяются постоянно не только при диалоге в течении многих лет. В случае сокращений такой долголетней речевой практики нет, что приводит по необходимости обратиться к лексикографической работе особого типа. В школе на такие единицы много времени не отводится. Постоянное пополнение инвентаря данной области создаст спрос и, думается, данный тираж (10.000) не может обеспечить филфак одного большого города, а думать об этом и в связи с тем, что имеются и регионы, близкие и дальние, где люди учатся и читают газеты, спецматериалы; пользуются информатикой, мобильной связью, со своими техническими деталями, автомобилем и химическими новшествами, а такие отрасли пополняются ежеминутно.

При переиздании полезно поместить *Содержание* в начале тома и материал тома по буквам с указанием страниц (А – 17, Б – 36). В томе имеются и весьма полезные уточнения в отношении правильности (с. 30, 62, 72, 73, 83, 105) ударения, склонения, орфографии, что только в помощь пользователю. Представляется возможным опубликовать и далее такие издания с дополнением раз в 3-4 года (по желанию авторов), а потом объединить все в одном томе и, вероятно, сдать материал в интернет на свободное пользование.

Том отличается и как результат кропотливой работы издательства (ACADEMIA), книга послужит лингвистам, историкам, журналистам, работникам печати, студентам, ученикам и многим другим лицам, как в России, так и в разных местах планеты. Пользователь мысленно обратится не раз к авторам и всем тем лицам, которые составили и оформили том, с благодарностью всегда за такое издание.

Бухарест, 25 X 2007 г.

Мария Думитреску

PSYCHOLINGUISTIC STUDIES. Papers in honour of Prof.Dr. Tatiana Slama-Cazacu, Collected and edited by Penka Ilieva Baltova, Krasimira Petrova, Sofia, RIVA Publisher , 2007, 423 p.

Volumul de față, apărut recent la Sofia, sub îngrijirea conf.dr. Penka Ilieva-Baltova și a colaboratoarei sale, asist.dr. Krasimira Petrova, poate fi considerat o contribuție de excepție prin participare (30 de autori din 9 țări), profunzime și diversitate a problemelor psiholingvisticii actuale. Sunt studii redactate de autori din Bulgaria sau din alte țări, unii fiind personalități de prestigiu din domeniu, iar unele studii au izvoare generoase în opera prof.dr. doc. Tatiana Slama-Cazacu, o personalitate în cercetare și didactică aplicată, cu profund și permanent angajament în rezolvarea multiplelor probleme și aspecte legate de psihologie, psiholingvistică, lingvistica, relative la limbaj, comunicare, învățare a limbilor, istorie a contactelor dintre oameni și, practic, la unele aspecte ale vieții indivizilor dependenți de realitate, de societatea în care trăiesc și activează. Este interesant și impresionant textul dedicației în bulgară, română și engleză (p. 2): „Această culegere de studii psiholingvistice o dedicăm savantei excepționale, profesoarei, scriitoarei și deosebitei femei prof.dr.doc. Tatiana Slama-Cazacu. Ideile și realizările ei în psiholingvistică, talentul ei organizatoric uimitor, devotata ei muncă, ca profesor universitar, vitalitatea și energia ei, ținuta aristocratică și stilul elegant de a comunica, toate aceste trăsături descriu portretul scumpei noastre profesoare prof. dr. doc. Tatiana Slama-Cazacu.// Cu mult respect, cu adâncă plecăciune și cu dragoste, Vă dedicăm această culegere, scumpă prof.dr.doc. Tatiana Slama-Cazacu” (Penka Ilieva-Baltova, Krasimira Petrova, Bulgaria).

Firesc, apare un amplu CV semnat de Tatiana Slama-Cazacu (9-43), iar, în continuare, este inserată o selecție a *Bibliografiei* (43-51) lucrărilor persoanei omagiate. Apoi, o prezentare a vieții și operei, *Word is her life* (Cuvântul este viața sa), p. 51-55, sub semnătura conf.dr. Vasilka Aleksova (Universitatea din Sofia), fostă studentă la București, care începe prin a sublinia că Omagiata este, „în cultura română modernă [...], fără îndoială, una dintre cele mai de seamă personalități”, și adaugă că ea consideră „drept un privilegiu faptul de a o cunoaște”, precum și: „sunt recunoscătoare destinului pentru a fi avut această fericire” (p.55). În completarea acestei părți introductive, prof. Giuseppe Mininni (Profesor de Psihologia Comunicării, Universitatea din Bari, p. 420) se referă la diversele vizite, ca invitată a acestei Universități italiene, conferințe, activități, colaborări (p.59-65). El consideră drept „unul dintre rezultatele de care sunt în mod special mândru, faptul de a fi favorizat de mai multe ori” aceste contacte stabilite cu profesorii și studenții interesați de lucrările sale (el menționează atât cărți apărute în Italia – *Introducere în psiholingvistică*, 1973, *Analiza contextual-dinamică a textului literar*, 1984, tradusă chiar de un grup de foste studente ale lui de la Bari, printre care Bianca LoVecchio, autoare a lucrării de licență având ca temă analiza cărții *Langage et contexte*, Haga-Paris, Mouton, 1961).

Celelalte capitole ale volumului acoperă un larg evantai al psiholingvisticii actuale, având la o extremă palierul analizelor teoretice, iar, la cealaltă, palierul praxeologic. În primul capitol, se abordează problemele limbajului și cunoașterii, de pildă: *Limbajul ca fenomen de contact* (conf.dr. Penka Ilieva-Baltova, Bulgaria), *Arheologia conștientizării lingvistice: mod de abordare* (prof.dr. N.V. Ufimțeva, Rusia, cu importante lucrări pe tema dată), *Progrese în studiul semnificației referențiale și lexicale: confirmări ale psiholingvisticii* (prof.dr. Alexandra

Cornilescu, România; sunt cunoscute contribuțiile autoarei cu o practică universitară deosebită). Cel de-al doilea capitol include problematica *Metodei contextual-dinamice aplicată la textul literar* (prof.dr. Leonor Scliar-Cabral, Brazilia).

În cel de-al treilea capitol, cel mai extins ca spațiu grafic, autorii se referă la raporturile dintre limbă și educație: învățarea/însușirea limbilor străine ca parte a procesului de învățare (prof.dr. Maria da Graça Castro Pinto, Portugalia), strategii de instruire integrate în achiziția celei de-a doua limbi (prof.dr. Rosița Kiuciukova, Bulgaria), tipurile de *feed-back* în comunicarea educațională (prof.dr. Luminița Mihaela Iacob, România), esența și funcțiile cercetării interdisciplinare (prof.dr. Kiril Dimcev, Bulgaria), aspecte aplicative ale teoriei activității verbale în predarea limbii bulgare (conf.dr. Tatiana Anghelova, Bulgaria), influența cunoștințelor ortografice asupra cunoștințelor fonologice studiu bazat pe cercetări asupra copiilor portughezi (conf.dr. Joao Veloso, Portugalia), interacțiunea adult-copil în achiziția aspectului verbului limbii bulgare de către copiii cu disfuncționalități (conf.dr. Iuliana Stoianova, conf.dr. Rosița Iakimova, Bulgaria), cercetarea experimentală a gramaticii copilului (conf.dr. Velka Popova, Bulgaria), aspectul emoțional al limbajului (conf.dr. Slavka Petrova, Bulgaria) ș.a.

Capitolul IV este dedicat problematicii psiho-sociolingvistice și analizei discursului: contextul în interpretarea actelor de limbaj (dr. Christiane Préneron, Franța), simbolistica culorii roșii (prof.dr. Mony Almalech, Bulgaria), textul științific rusesc în receptarea studenților finlandezi: unele aspecte psiholingvistice și culturologice (prof.dr. Natalia Turunen, Finlanda), comunicarea prin promisiune și conștiința comunicativă (asist. Emilia Gârneva, Bulgaria), interjecția și gestul – comunicarea verbală și nonverbală (asist.dr. Krasimira Petrova, Bulgaria).

Capitolul V cuprinde trei comunicări (este de remarcat debutul studenților de la Sofia, viitori cercetători în domeniul psiholingvisticii; lucrări realizate sub îndrumarea prof. Penka Ilieva-Baltova): analiza psiholingvistică a limbajului copiilor bilingvi (Polina Alexandrova Zarkova, Bulgaria), comunicarea nonverbală în timpul lucrului (Daniela Ivanova Stoianova, Bulgaria), limba și puterea în mass-media scrise (Daniel Gancev, Bulgaria). Volumul se încheie (Capitolul VI) cu date succinte despre autori.

Prof.dr.doc. Tatiana Slama-Cazacu este o personalitate de renume mondial (figurează în peste 30 de Who's Who-uri), autor a 50 de volume (monografii, iar unele sub redacția sa), dintre care 20 publicate în străinătate și aproximativ 500 de articole științifice, eseuri, proză beletristică, teatru (lucrările au apărut în română, engleză, franceză, italiană, spaniolă, portugheză, rusă, slovenă, maghiară, polonă, japoneză). Este președintă de onoare a „International Society of Psycholinguistics”; membru în Comitetul Internațional al AILA; președintă a „Grupului Român de Lingvistică Aplicată”; Editor-in-Chief al „International Journal of Psycholinguistics” (Haga, 1973, Japonia 1993 și urm.) și cu realizări notabile în lingvistică, psihologie, psiholingvistică, lingvistică aplicată, sociolingvistică, semiotică. A primit Premiul Academiei Române (1963, pentru *Dialogul la copii*, titlul de Prof. Associé la Universitatea din Sorbona, Paris, 1979, 1980, numită fiind de Guvernul francez, și de Doctor Honoris Causa a Universității de Vest din Timișoara. Continuă să lucreze, spre bucuria cercetătorilor multiplelor domenii abordate de-a lungul vieții. Considerăm util a completa portretul prof.dr. doc. Tatiana Slama-Cazacu și cu recunoașterea faptului că este și un foarte bun organizator al unor manifestări științifice internaționale în România (mai recent, la Tescani-Bacău și Constanța-Eforie), publicând în volume lucrările acestora și în alte zone.

Romanoslavica XLIII

Volumul de față, bogat prin temele materialelor inserate, prin referirile autorilor la lucrările prof.dr. Tatiana Slama-Cazacu, cu legătură semnificativă și pentru viitor, constituie recunoașterea națională și internațională a unei activități deosebite a PROFESORULUI și CERCETĂTORULUI omagiat.

Volumul, apărut în Bulgaria, este o mărturie a aprecierii persoanei omagiate în diverse țări din lume, iar realizatorilor acestuia li se cuvin alese mulțumiri din partea cititorilor de azi și de mâine pentru munca lor de autori și editori.

București, martie 2008

Maria Dumitrescu

Michal Gáfrik, *Básnik Janko Jesenský* [Poetul Janko Jesenský] , Slovenský spisovateľ', Bratislava, 2006

Critic și istoric literar, textolog și publicist, Michal Gáfrik (născut la 18. 08. 1931), în prima etapă a creației sale s-a dedicat în principal studiului problematicii modernismului slovac, rezultatele cercetării sale fructificându-le în volumul *Poézia slovenskej moderny* (Poezia modernismului slovac, 1965), o carte de referință în care, în afară de prezentarea caracteristicilor tipologice ale poeziei din perioada modernismului slovac și a istoricului acesteia, face o trecere în revistă a nuanțelor ce țin de individualitatea fiecărui autor supus studiului, o delimitare ce potențează valoarea publicației.

Marele merit al cercetătorului îl constituie publicarea operelor complete ale lui Ivan Krasko, poet modernist slovac și reputat traducător al lui Eminescu în limba slovacă. Primul volum conține ediția critică a variantelor cunoscute ale versurilor lui Ivan Krasko, prevăzut cu un vast aparat critic, scos în anul 1966 cu titlul *Súborné dielo Ivana Krasku, zv. 1* (Opere complete ale lui Ivan Krasko, vol. 1). Al doilea volum, ce prezintă interes și în spațiul românesc, întrucât cuprinde traducerile din creația poezilor români, Coșbuc, Goga, Arghezi, Eminescu, deși pregătit pentru tipar încă din 1971, din cauza măsurilor restrictive aplicate autorului după anul 1968, când se reinstalează o politică dură de marginalizare a celor care au avut o atitudine contestată în urma invaziei trupelor Pactului de la Varșovia, a apărut cu o mare întârziere – abia în anul 1994. Editarea operelor complete ale lui Ivan Krasko a rămas neterminată, lipsind volumul 3 și corespondența, deoarece lui Michal Gáfrik i-a fost impusă, timp de douăzeci de ani, interdicția de a publica și studia materialele, respectiv accesul la sursele necesare cercetării literare.

După anul 1990, o dată cu rehabilitarea sa, revine în viața culturală din Slovacia, continuându-și activitatea de cercetător și editor, rezultatul acestei etape fiind înainte de toate cartea *Próza slovenskej moderny* (Proza modernismului slovac, 1993), precum și publicarea în volum a unor studii anterioare.

Ca o încununare a muncii de cercetare privind personalitatea și opera lui Martin Rázus apare monografia în două volume, *Martin Rázus – osobnost' a dielo* (Martin Rázus – personalitate și operă, vol. 1 în 1998, vol. 2 în 2000).

Cartea *Na pomedzí Moderny* (În preajma modernismului slovac, 2001) vine să completeze cercetarea privind caracterul și problematica modernismului slovac, a izvoarelor și ecourilor la colegii de generație și reprezentanții generațiilor anterioare, care conține lucrări inedite sau lucrări de dată mai veche, dar revăzute și adăugite. Volumul, ca, de altfel, toate studiile autorului, se remarcă prin temele abordate, precum și prin stilul accesibil, fluent, debarasat de uzul exagerat al unei terminologii greoaie.

Michal Gáfrik nota, încă în anul 1969, faptul că Janko Jesenský face parte din generația a cărei tinerețe a fost profund marcată de întunecata viziune a sfârșitului națiunii, date fiind circumstanțele istorice și politice. Ulterior, această generație prin operele scrise, dar și cu arma-n mână, deopotrivă, pregătea renașterea națională și, în final, a dat formă vieții naționale, cât și imaginii Slovaciei de după primul război. Formată fiind în spirit democratic, cum specifică Michal Gáfrik în studiul introductiv din monografie (*Namiesto úvodu/ În loc de prefață*, p.5), „observa cu neîncredere ascensiunea forțelor antidemocratice în lume, care au dus la izbucnirea celui de-al doilea război mondial, această îngrijorare nutrind-o și Janko Jesenský în dubla sa ipostază, de scriitor și cetățean“.

Cercetătorul slovac își propune să analizeze opera lui Jesenský și dintr-un alt motiv, și anume din dorința de a aduce lămuriri în privința unor „locuri albe“, a unor fapte necunoscute privind viața și opera lui Janko Jesenský, de exemplu, colaborarea acestuia cu ziarele din orașele Nitra și Trenčín și, de asemenea, lucrările publicate în revistele combatanților de pe frontul răsăritean. Fenomenul Jesenský nu a fost cercetat suficient, deși, după cum afirmă istoricul literar Ján Števček, citat de Michal Gáfrik, „poetul Jesenský este unul dintre cazurile cele mai complexe din punctul de vedere al istoriei literare“. Michal Gáfrik arată în continuare, cu modestia unui adevărat senior, că nu are ambiția de a aduce noutăți spectaculoase referitoare la fenomenul Jesenský, nici să tragă concluzii cruciale, or să atragă atenția asupra sa, ci este călăuzit de dorința să contribuie la elucidarea sau eliminarea parțială a locurilor rămase necunoscute până la acea dată, invocând binecunoscutul fapt că, în istoria literară, cunoașterea nu poate fi definitivă, în mod deosebit în cazurile când obiectul cercetării se află la început.

Monografia *Básnik Janko Jesenský/ Poetul Janko Jesenský* este alcătuită din treisprezece capitole, inclusiv studiul introductiv, prevăzută cu o scurtă notă bibliografică și cu indicele de autori.

Capitolele, în majoritate, poartă denumirea după titlurile culegerilor poetului Janko Jesenský, fie ele mai cunoscute, mai puțin cunoscute sau necunoscute: *Verše/ Versuri* (1905); *Druhý zväzok veršov/ Volumul al doilea de versuri* (1923); *Náš hrdina/ Eroul nostru*; *Reflexie/ Reflexții*; *Zo zajatia/ Din prizonierat*; *Po búrkach/ După furtuni*; *Proti noci/ Împotriva nopții*; *Na zlobu dňa I/ Zile rele I*; *Čierne dni/ Zile negre*; *Na zlobu dňa II/ Zile rele II*; *Jesenný kvet/ Floare de toamnă*. Un întreg capitol este dedicat creației din tinerețe, *Básnické začiatky. Juvenilie/ Începuturile poetice*. Lucrări din tinerețe, această problematică preocupându-l pe Michal Gáfrik încă din anul 1960, când semnează studiul *Jesenského básnické juvenilie – Poemele din tinerețe ale lui Janko Jesenský*, ulterior nota bibliografică la volumul *Spisy Janka Jesenského/ Scrierile lui Janko Jesenský*. Cuprinsul se încheie cu capitolul *Básnické preklady/ Tălmăciri*.

Monografia *Básnik Janko Jesenský* impune printr-un demers analitic complex al operei poetice a unuia dintre scriitorii slovaci însemnați care a fost Janko Jesenský, reușind integrarea contextului literar slovac în cel universal, oferind, după cum afirmă criticul literar Ondrej Sliacky, o lectură unică, incitantă și plăcută, în egală măsură pentru specialiști, dar și publicul larg, datorită gradului înalt de profesionalism îmbinat cu priceperea autorului să pună în valoare dramatismul interior al operei literare analizate, să scoată în evidență năzuința scriitorului de a găsi expresia convingătoare privind misiunea sa artistică și umană, fapt care justifică întru totul Premiul Fondului Literar Slovac din Bratislava (Cena Slovenského literárneho fondu) care i-a fost decernat lui Michal Gáfrík pentru această carte.

Ana Motyovszki

М.Ф. Дружинина. *Словарь старожильческих говоров на территории Якутии*. т. 1, А-В, 137 с., Якутск, ЯГУ, 1997; т. 2, Г-И, 117 с., 2002, т. 3, К-П, 244 с., 2007; т. 4, Р-Я, 189 с. Якутск, 2007.

Мария Фёдоровна Дружинина (р. 1921 г.) окончила в 1940 году пед-рабфак и работала учительницей. В 1947 году окончила Марийский пединститут, а затем поступила в аспирантуру в Институте языкознания при АН в Ленинграде. После защиты работала на кафедре русского языка, где 18 лет была заведующей; ею велись занятия (лекционный курс и семинарские занятия по современному русскому языку, по языкознанию и русской диалектологии и др.).

Более четверти века настоящий труд стал первостепенным, но первый том вышел только в 1997 году. Подобная работа предполагает сбор материала на местах (см. *Список условных сокращений географических наименований*, т. 1, 9-10) при несовременных условиях на огромной территории Сибири.

В словаре встречаются лексические единицы русских старожильческих говоров населения Якутии. Это уникальный памятник духовной культуры русских на Северо-Востоке Сибири на протяжении четырёх столетий. В нем нашла отражение вся жизнь народа: история, культура, быт, нравы, миропонимание, верования и взаимоотношения с аборигенными народами. Об этом можно узнать из материала под заглавием *Русские говоры в ленском крае* (проф. Н.Г. Самсонова (заведующий кафедрой, о нем и на четвертой обложке 4 тома) и доц. Л.Н. Самосоновой (замдекан факультета), они одновременно, являются членами кафедры русского языка ЯГУ), с. 171-184. Постепенно на месте якутского острога (1632 г.) до революции появилась Якутская область. В настоящее время на месте – Республика Саха (Якутия). По сбору материала *Словаря...* привлекались и другие члены кафедры и, разумеется студенты, как и в других случаях (я, например, участвовала в диалектологической экспедиции [рук. доц. О.Г. Гецова] со студентами филфака МГУ летом 1957 года в Архангельской области целый месяц, вслед чего до сих пор у меня сохранились приятные воспоминания о людях, их говоре и местах северной

России, где можно было ходить в кино с середины ночи, где я получила много новых знаний по языку, культуре [я приобрела лапоточек и корзиночку из берёсты, того материала, на котором еще в IX-X веках русские писали друг другу письма весьма интересного содержания; до сих пор ученые в ежегодных раскопках находят всё новые и новые сведения о жизни людей далеких времен; см. работы акад. А.А. Зализняка и др.]; я знакома также с говорами «липован» (старообрядцев Добруджи, русских, живущих в Румынии с XVII-XVIII вв.).

Собранный материал поучил принятую в науке обработку после проверок и сравнений с материалом классической лексикографии XX века и материалом словарей по другим говорам России. Представление о проделанной работе М.Ф. Дружининой (ею обследованы более 100 местностей) можно получить из отдельных примеров по томам:

АГ'ЕДЫ, -ов, мн. Мужские сапоги с длинными голенищами; меховые торбас/з/ы на оленьей щетке. – Торбаза с долгими голенищами называют агеды. Они тозо из оленьей шкуры. Агеды эти носят и сичас /РУ. Як.Ж./: агеды тоже сами шьем, они високие, мущинские /Пох. Пет. Чер./: Длинные оленье торбазы – это агеды /Осен. Юрт./, т. 1, с. 14;

ГРАМОТ'ЮГА, -и, ж. Экспр. Образованный человек; то же, что грамотуций. – Ссылные все грамотюги были /Олек. Сан./, с. 26, т. 2; дериваты: ГРАМОТЕЙ, ГРАМОТЁШКА, ГРАМОТЁШКА, ГР'АМОТНОЙ, ГРАМОТ'УЩИЙ;

ПОВЕЧ'ЕРЯТЬ, -ряю, -ряешь, сов. Поужинать. – после работы у реки сели вечерять, повечерять – уже темно (Олек. Олек.), т. 3, с. 164;

СУХОТКА, -и, ж. Болезнь, ведущая к истощению организма. иссушающая тело. – У ей не то чахотка, не то сухотка. Мучение одно (Лен. Мур.). Сухотка – это болезнь, она сушит человека (Як. м. Мар.). СУХОТНЫЙ – дериват, т. 4, с. 72.

Словарь автором считается учебным пособием по русской диалектологии (так написано на обложке каждого тома), это, конечно в отсутствии на месте соответствующих учебников; для такого наименования представляется удобным издание (возможен 5 т. даже за подписью других авторов) с данными (возможно короткими) и по другим русским говорам, по их группам в разделах фонетики, морфологии, синтаксису; в противном случае у читателя представляется неточная картина о говорах в пределах России.

Проделанный М.Ф. Дружининой огромный труд послужит долгое время многим школьникам, студентам, журналистам, преподавателям русского языка, историкам, множеству лиц, заинтересованных в вопросах культуры, культуры быта, в наименованиях предметов, фактов, материалов, натуральных в разных местах в случае сравнения с предложенными в актуальном мире материалами, хотя по всей вероятности температура не позволяет одеваться, носить вещи из пластика. Автор, лица, работающие по сбору столь нужного труда, заслуживают искреннего поздравления, постоянного признания за все четыре тома издания. Издательство (ЯГУ) на высоком уровне выполнило книгу, которую все читатели встретят с интересом и о которой будут думать постоянно пользователи не только тех краев.

București, 24 02 2008

Maria Dumitrescu

Benedek Morong, *Jazykovedné aspekty folklóru bihorských Slovákov* [Aspectele lingvistice ale folclorului slovacilor din Bihor], Vydavateľstvo Ivan Krasko, Nädlac, 2006

Variantele limbii slovace vorbite în România au constituit obiectul cercetării a mai multor slaviști și slovaciști, atât din țară, cât și din străinătate, români, slovaci, persoane aparținând naționalității slovace din România sau din alte țări. Menționăm aici lucrarea lui Grigore-Gergely Benedek, *Slovenské nárečia v stoliciach Salaj a Bihor v Rumunsku*, apărută la Martin (1983),¹ precum și monografia Silviei Niță-Armaș, *Slovenské nárečie v rumunskom Banáte* (1996),² publicată în Editura Ivan Krasko a Societății Culturale și Științifice Ivan Krasko din Nädlac, sub oblăduirea regretatului om de cultură slovac, Ondrej Štefanko³.

Dintre nativii slovaci din România care s-au dedicat cercetării dialectelor, folclorului, și a lexicografiei, soldată cu lucrări meritorii, trebuie amintit în primul rând Pavel Rozkoš, care, în ultimii ani, a publicat o selecție din studiile sale în volumul *Studia Banatica Slovaca* (Nädlac, 2002), precum și un dicționar dialectologic, *Dialektologický slovník slovenského nárečia v Nadlaku*.⁴

Benedek Morong a reușit, datorită apariției, în versiune slovacă, a tezei sale de doctorat (traducere de Evika Mištová), sub titlul *Jazykovedné aspekty folklóru bihorských Slovákov* (Aspecte lingvistice ale folclorului slovacilor din Bihor), să contribuie substanțial la cunoașterea graiurilor slovace din județul Bihor (și din zonele limitrofe ale Sălajului). Monografia s-a bucurat de o primire favorabilă din partea slovaciștilor din Serbia, după cum rezultă și din recenzia doamnei Anna Marićová,⁵ cadru didactic la Universitatea din Novi Sad. Recenzenta subliniază faptul că această lucrare este cu totul aparte, întrucât cuprinde nu numai fonetica și morfologia graiurilor, conform practicii uzuale în domeniul dialectologiei, ci și sintaxa și stilistica.

Monografia este unică în felul ei și datorită unui aspect particular în plus, și anume faptul că toate categoriile gramaticale, respectiv fonetico-fonologice, cele sintactice și stilistice sunt decelate din și ilustrate prin exemple date din folclorul autentic slovac bihorean pe care autorul l-a cules în deceniul al șaptelea, în perioada de elaborare a tezei.

Pentru început, autorul prezintă pe un spațiu de 50 de pagini aspectele referitoare la folclor din punct de vedere teoretic, ilustrând și aici cu exemple din materialul cules,

---

¹ Grigore Benedek, *Slovenské nárečia v stoliciach Sälaj a Bihor v Rumunsku*, Matica Slovenská, 1983.

² Silvia Niță Armaș, *Slovenské nárečie v Rumunskom Banáte*, Vydavateľstvo KVSİK, Nädlac, 1996.

³ Despre aportul slovaciștilor de la Universitatea din București v. lucrarea Dagmar Anoca, Mária Anoca, Štefan Unatinsky, *Úvod do slovenskej filológie!* Introducere în filologia slovacă, București, Editura Universității din București, 2002.

⁴ *Dialektologický slovník slovenského nárečia v Nadlaku*. Zostavil Pavel Rozkoš. Vydavateľstvo Ivan Krasko, Nädlac 2007, 336 p. Alte lucrări v. în Pavel Rozkoš, *Bibliografia LX.*, Nädlac, Vydavateľstvo KVSİK, 1996.

⁵ Anna Marićová, *Nové svedectvo o rumunských Slovákoch*, în „Dolnozemský Slovák”, an XII (XXVII), nr. 2, p. 29-30.

demonstrând totodată bogăția lingvistică (și la urma urmei și artistică) a graiurilor slovace din perimetrul denumit, pentru a simplifica expunerea, bihorean. De fapt, localitățile cercetate sunt următoarele (se dă denumirea dată de localnici, alături de cea oficială): Gemelčička/ Făgetu, Židáreň/ Vela Târnei, Nová Huta/ Șinteu, Stará Huta/ Huta Voivozi, Sočet/ Socet). Premisele teoretice pe care își fundamentează comentariul le constituie bibliografia de specialitate, remarcabilă prin întinderea sa, cuprinzând reprezentanții de marcă ai dialectologiei și ai lingvisticii slovace, și nu numai. De altfel, volumul uimește prin consecvență și elaborarea minuțioasă a paragrafelor, acordarea atenției detaliate tuturor categoriilor care sunt cuprinse în gramaticile sincronice descriptive, de referință în cultura slovacă. În secțiunea consacrată foneticii urmărește elementele segmentale și cele suprasedimentale (accentul, cantitatea). În ceea ce privește vocalismul, se recurge și la perspectiva diacronică în prezentarea evoluției ierurilor, iar paragraful referitor la consonantism are în vedere subsistemele în care sunt organizate consoanele, respectiv grupurile și combinațiile de consoane specifice graiurilor slovace, concluziile care se desprind în urma acestui demers confirmând în privința fonetismului caracterul central slovac al graiurilor locale din zona Bihorului.

Secțiunea referitoare la morfologie prezintă în maniera unei morfologii descriptive clasice toate elementele importante: părțile de vorbire flexibile și cele neflexibile cu categoriile lor gramaticale. La părțile de vorbire flexibile autorul stabilește paradigmele model (*skloňovacie vzory*), astfel, la substantivele masculine (*xlap, gazda* – pentru animate, *dub, bič* – pentru neanimate) și neutre (*mesto, pole, d'efča, visvečeňa*) acestea sunt diferite parțial de cele statuate de limba literară, la cele feminine paradigmele model coincid cu cele din limba literară – *žena, ul'ica, dlaň, kost'*. La adjective deosebește declinarea compusă (*pekni, pekna, pekne*) și cea nominală (*otcov/f, ocova, ocove*). Categoria gradelor de comparație este tratată la un loc atât pentru adjective, cât și pentru adverbe, în paragraful dedicat adjectivului. La verbe, în cadrul clasificării formelor verbale, se utilizează termenul de *menné slovesné tvary* – forme verbale nominale – pentru a desemna ceea ce în lingvistica românească este cunoscut ca moduri nepersonale, iar în actualele gramatici ale limbii slovace sunt denumite ca forme nehotărâte (adică forme nepersonale). De asemenea, se face deosebirea dintre cuvintele modale (*modálne slová*), respectiv particule (*častice*) ca părți de vorbire aparte, denotând faptul că autorul și-a elaborat lucrarea într-o perioadă când lingviștii slovaci au statuat această deosebire, azi această distincție nemaifiind operantă. În mod asemănător, în partea consacrată sintaxei se recurge la exemplificarea categoriilor gramaticale cu exemple excerptate din folclor, începând cu felurile propozițiilor și ale frazelor (paratactice, hipotactice etc.), trecându-se la părțile de propoziție, cuprinzând toate felurile stabilite de sintaxa limbii literare ș.a.m.d.

Secțiunea de stilistică îi oferă autorului prilejul de a trata și probleme legate de lexicologie, arătând mijloacele stilistice lexicale (cuvinte expresive, poetisme, eufemisme, disfemisme, istorisme, cuvinte împrumutate, expresii frazeologice ș.a.), atrăgând atenția, pe de o parte, asupra utilizării cuvintelor ca mijloc stilistic (sinonime, antonime, omonime, cuvinte cu sens figurat, epitetul, comparația etc.), și, pe de altă parte, asupra construcțiilor sintactice expresive (cunoscute din manualele de gramatică a limbii literare, inclusiv cele defective), precum și asupra figurilor fonologice (eufonia, cacofonia, aliterația, onomatopeele, rima). Paragraful privind cuvintele împrumutate se împarte în mai multe secvențe, în funcție de limba de proveniență: cuvinte împrumutate din maghiară, din germană, bohemisme și cuvinte românești.

Concluziile la finalul capitolelor dedicate morfologiei, respectiv sintaxei, vin și ele să reia cele arătate înainte în capitolul privind planul fonetic, și anume faptul că, în zona cercetată, graiurile prezintă trăsături „mixte“, este vorba deci despre „graiuri mixte“ (având ca referință cele trei mari arii dialectale din Slovacia – graiuri vestice, cele centrale și răsăritene), autorul făcând trimiteri la graiurile din Slovacia, ale căror trăsături sunt recognoscibile în graiurile cercetate din zona bihoreană. În încheierea volumul, autorul formulează concluzii generale ținând cont și de aspectele lexicale și cele stilistice, subliniind că procesul unificării și al integrării diverselor elemente eterogene într-un singur sistem dialectal închis nu s-a încheiat deocamdată, întrucât există diferite dublete de natură fonetică, morfo-sintactică și lexicală, aparținând unor tipuri diferite ale graiurilor slovace.

Dagmar Maria Anoca

***Folklór bihorských Slovákov* [Folclorul slovacilor din Bihor], Vydavateľstvo Ivan Krasko, Nădlac, 2007**

Culegerea de folclor a lui Benedek Morong, *Folklór bihorských Slovákov*¹, constituită din două volume de texte care vin să documenteze bogăția și diversitatea folclorului slovac bihorean, este prefătată de către editorul ei, poetul Ondrej Štefanko, acesta vorbind „despre o operă care se va înscrie printre comorile noastre“.

Primul volum este alcătuit în exclusivitate din cântece populare (290 la număr), lista continuând și în cel de-al doilea volum, însumând total 498 de cântece, adjudecându-și astfel întâietatea în materie de cântece populare slovace publicate în România, echilibrând totodată raportul dintre inventarele de cântece din diferite regiuni locuite de slovaci, întrucât în culegerile de folclor din zona Banatului ele ating un număr de 143, în culegerea lui Pavel Rozkoš, în culegerea colectivă *Tečie voda po Maruši* – 201, iar în cea publicată de Martin Hargaš – 207², în vreme ce din zona bihoreană au fost publicate în volum 94 de cântece legate de ritualul nunții.³

Materialul este structurat în două volume, primul fiind redactat cu un înalt grad de exigență și acribie științifică, cum, de altfel, se procedează la edițiile critice, se fac trimiteri la

¹ Benedek Morong, *Folklór bihorských Slovákov*, Nădlac, Vydavateľstvo Ivan Krasko, 2007, vol. I. 248 p., vol. II. 272 p.

² V. *Folklór Slovákov v rumunskom Banáte*, București, Ed. Kriterion, 1983, volum alcătuit de Pavel Rozkoš, prevăzut cu studiu teoretic; *Tečie voda po Maruši*, Bucurșeti, 1986, culegere alcătuită de Štefan Farár, Ivan Molnár, Alžbeta Vancu, Albina Zetochová, cu un studiu introductiv de Dagmar Mária Anoca și Ondrej Štefanko; Martin Hargaš, *Slovenské ľudové dolnozemske piesne v Rumunsku*, Nădlac, 1998, cu studii semnate de autorul culegerii, Martin Hargaš, editorul volumului Ondrej Štefanko și muzicianul Jozef Zifčák.

³ Gejza Rončák, *Svadba bihorských Slovákov*, Vydavateľstvo Ivan Krasko, Nădlac, 2005.

Romanoslavica XLIII

variantele cunoscute (respectiv publicate) ale cântecelor, se confruntă textele variantei bihorene cu cele cuprinse în culegerile reprezentative de folclor slovac (de exemplu, celebra culegere a lui Ján Kollár, culegerile lui Béla Bartók, Soňa Burlasová, Mária Kolečányová, Orest Žilinský, Pavel Rozkoš, ediția academică *Slovenské spevy*). În mod incomprehensibil registrul cântecelor (*Register titulov piesní s ich poradovými čísлами v zbierke*) este introdus la mijlocul volumului doi, după care se continuă cu capitolele dedicate cântecelor de clacă (*Piesne pri páračkách a priadkach*, 12 la număr), cântece și obiceiuri de nuntă (*Svadobné piesne a obyčaje – desfășurarea nunții în localitatea Gemelčička/ Făgetu, județul Sălaj*).

Un capitol interesant, care atestă viabilitatea folclorului, îl constituie cel dedicat formelor „nemelodice“ ale poeziei populare, extrase din corespondență (*Nemelodické tvary ľudovej poézie extrahované z dopisov*), un material fără îndoială sugestiv atât din punct de vedere sociologic, cât și sociolingvistic.

Prin capitolul „Zicale și proverbe“ (*Príslovia a porekadlá*) se diversifică și îmbogățește inventarul de genuri și specii ale culegerii, publicate fiind (în ordine alfabetică) 200 de unități frazeologice (selectate dintr-un număr considerabil mai mare). Unele constituie variantele aceleiași zicale, respectiv ale aceluiași proverb, altele poartă amprenta mediului multicultural. De exemplu: *Ťicho je zlato* (Tăcerea/ Liniștea e de aur) constituie varianta „contaminată“, „interculturală“, româniată, a variantei cunoscute, *Mlčať je zlato* (în traducere brută A tăcea/ Să taci – e aur).

În final, capitolul dedicat teatrului popular (*Ludové divadlo*) cuprinde două variante ale viflaimului (*Bellehem*) și piesa despre Sf. Dorotea (*Dorota*) culese în localitatea Valea Târnei. Volumul se încheie cu lista repondenților (*Zoznam informátorov*), din care rezultă că cel mai în vârstă este o persoană de sex feminin născută în anul 1888.

Autorul a publicat în aceste două volume doar o parte a materialului cules, selecția, pesemene, a ținut cont de valoarea textelor, preferându-se textele cele mai frumoase, mai de valoare, mai potrivite și necesare demonstrării autenticității, a specificului și a bogăției folclorului slovac bihorean, aptitudinile creative ale oamenilor de pe acele meleaguri. Materialul cules ani de-a rândul în teren, după cum aflăm în monografia lingvistică publicată de către autor cu un an înainte de apariția culegerii (*Jazykovedné aspekty folklóru bihorských Slovákov*), constituie, de fapt, o anexă a ei. Majoritatea textelor au fost înregistrate pe casete, însumând la un loc zece casete a 90 de minute fiecare, adică în total 900 de minute.

În ceea ce privește tematica, genurile și speciile, majoritatea cântecelor sunt lirice, cu precădere de dragoste, dar, de asemenea, sunt prezente și cântecele de cătănie, de muncă, de pahar, de ritual. S-au păstrat motive mai vechi, mai ales în balade, dar apar și elemente moderne, mai ales cele care aduc precizări toponimice referitoare la localizarea evenimentelor în spațiul geografic mai larg sau mai restrâns, precum și coordonate central-europene legate de implicațiile istoriei în viața slovacilor din Bihor, și nu în ultimul rând consemnează efectele progresului civilizației sau ale schimbărilor pe plan politic.

Un aspect cu totul inedit, având în vedere practica editorială de până acum a slovacilor din România, îl reprezintă publicarea cântecelor cu conținut erotic, de regulă considerate tabu și omise din culegeri din motive de pudoare.

Faptul că actualii colportori ai folclorului au interpretat un număr însemnat de cântece care nu se regăsesc nici ca variante în culegerile folclorice „canonice” constituie dovada grăitoare a creativității populației din zona cercetată. Preponderența cântecelor de dragoste, a cântecelor

tematic axate pe relațiile dintre oameni atestă o caracteristică psihologică extrovertită a interlocutorilor, un erou liric care gândește și simte ca un om modern. Asistăm la modificarea ierarhiei de valori, a gradului de însemnătate atribuit de omul de rând problemelor, temelor, ceea ce se află, de bună seamă, în strânsă conexiune, pe de o parte, cu modificarea condițiilor de viață, pe de altă parte cu modificarea mentalităților, de vârstă și, probabil, și de faptul că majoritatea interlocutorilor sunt de sex feminin (20, dintr-un număr total de 33).

Din punct de vedere lingvistic, de asemenea, culegerea constituie un excelent material pentru studierea caracteristicilor graiului, respectiv a specificului local (dovada fiind monografia lingvistică amintită care fructifică materialul cules), întrucât textele sunt notate fonetic, evident cu anumite compromisuri impuse de posibilitățile tehnice de transcriere și de audiență, culegerea adresându-se deopotrivă cititorului avizat cât și publicului larg¹.

Dagmar Maria Anoca

---

¹ V. recenzia noastră în revista „Dolnozemský Slovák“, an. XII (XXVII), nr. 3, p. 27-28.

PERSONALIA

Romanoslavica XLIII

PROFESORUL CONSTANTIN GEAMBAȘU LA A 60-A ANIVERSARE

Anul acesta profesorul Constantin Geambașu va împlini frumoasa vârstă de 60 de ani, moment aniversar care ne oferă prilejul favorabil întocmirii unui bilanț al realizărilor de până acum și ne îndeamnă să aruncăm o privire retrospectivă asupra drumului parcurs de Domnia Sa de la începutul carierei până în prezent.

După absolvirea liceului, în anul 1966, tânărul Constantin Geambașu alege să-și continue educația în domeniul științelor umaniste. Se înscrie, așadar, la Facultatea de Limbi Slave (pe atunci), secția polonă-română, din cadrul Universității București, visând dintotdeauna, așa cum avea să mărturisească peste ani, la o carieră de dascăl. După doi ani de studiu în București, i se oferă prilejul de a-și continua educația la Varșovia, urmând cursurile Facultății de filologie polonă și slavă din cadrul Universității varșoviene. Odată întors în țară, după absolvirea studiilor în Polonia, Constantin Geambașu devine asistent stagiar la Catedra de limbi și literaturi slave (Universitatea București), acesta fiind momentul care va marca începutul unei îndelungate și pline de succes cariere universitare. Va ocupa, rând pe rând, funcția didactică de asistent titular (1973-1981), lector doctor (1990-1998), conferențiar (1999-2003) și profesor (2004 – până în prezent). Activitatea sa la Catedra de limbi slave din București s-a desfășurat cu câteva intermitențe „active”, când D-sa a fost lector de limba română la două universități din spațiul slav: lector de limba română la Universitatea din Sofia (1982-1989), lector de limba română la Universitatea Jagiellonă din Cracovia (1999-2004), unde a desfășurat o intensă activitate științifică, pe lângă cea didactică. În anul 1989 susține teza de doctorat intitulată *Opera Marii Dąbrowska în context comparat*, obținând titlul de doctor în filologie. În prezent, pe lângă o sonoră activitate didactică și științifică, desfășurată cu asiduitate și succes din anul 1973 (momentul susținerii primei sale comunicări), sfera responsabilităților sale s-a lărgit, cuprinzând și activitatea managerială desfășurată în calitate de Șef al Catedrei de limbi slave (2004), fiind un excelent organizator, administrator și catalizator al vieții catedrei.

Încă de la debutul său în viața universitară, Constantin Geambașu s-a remarcat prin realizările sale profesionale și s-a impus ca o prezență stenică, deosebit de activă și competentă. Activitatea sa didactico-științifică dezvăluie o vastă paletă de preocupări, mărturie în acest sens fiind numeroasele contribuții în sfera cercetării în domeniul limbii, literaturii și culturii polone, dar nu numai, D-sa remarcându-se și prin exegeze ale unor texte de autori bulgari sau români (recenzii – 13, articole – 18, studii – 65, monografii și cursuri universitare – 5, manuale universitare și preuniversitare – 11, comunicări științifice la nivel național și internațional – 50, traduceri – 35, pentru a le enumera doar cele apărute în volume de autor, prelegeri radiofonice – 6). Ca o observație generală, putem sublinia faptul că perioada care i-a atras cel mai mult interesul ca exeget literar este secolul al XX-lea, căruia i-a consacrat importante contribuții, majoritatea în context comparat, menite să apropie receptorilor români realitatea literară, culturală, istorică sau chiar socio-politică a Poloniei contemporane. Cu excepția tezei de doctorat, care se constituie într-o monografie a scriitoarei poloneze Maria Dąbrowska, celelalte volume – *Ipostaze lirice și*

narrative, Scriitori polonezi (secolul XX), Cultură și civilizație polonă – extind sfera preocupărilor în afara cadrului îngust al cercetărilor strict filologice, încadrând demersul critic în context interdisciplinar și abordând temele în context cultural european, nu neapărat slav, aducând în discuție specificul mentalităților în spațiul sud-est european sau urmărind dinamica ideilor culturale în spațiul central-european. Descoperă în literatura polonă potențialul spațiului limitrof care oferă veritabile modele inter-, intra- și multiculturale prin prisma cărora interpretarea operelor unor scriitori polonezi precum T. Konwicki, Cz. Miłosz sau J. Iwaszkiewicz, pentru a enumera doar câteva nume, capătă valențe și dimensiuni noi, inovatoare pentru cercetarea literaturii polone întreprinsă în România și în pas cu ultimele tendințe care se observă în critica poloneză modernă.

Cursul de istorie și civilizație ținut de Constantin Geambașu vine nu numai în întâmpinarea nevoilor studenților de la secția de polonă – cărora le oferă o valoroasă bază de lucru –, dar constituie deopotrivă și un material didactic complementar pentru studenții de la masteratul de studii slave. Totodată, volumul de *Cultură și civilizație polonă (secolele X-XVII)*, un sintetic curs de cultură generală, acoperă un mare gol care se făcea simțit acut în general pe piața de carte românească, el putând constitui un material util și pentru receptori din alte domenii decât cel filologic.

Anii de lectorat la Sofia sau Cracovia nu au stat exclusiv sub semnul activității didactice, ci al unei intense munci științifice oglindite de crestomația de literatură română, apărută la Sofia (1986) sau de cele cinci manuale, ghid de conversație sau lexic tematic, elaborate în perioada lectoratului în Polonia.

De-a lungul activității sale, Constantin Geambașu a colaborat și colaborează în mod activ cu publicații dintre cele mai prestigioase atât de la noi, cât și din Polonia, studiile, articolele sau recenziile sale apărând în „Romanoslavica”, „Revista de istorie și teorie literară”, „Synthesis”, „Ezik i literatura”, „Literaturen front”, „Filologie rusă”, „Dekada Literacka”, „Contrapunct”, „Orizont”, „România Literară”, „Observator Cultural”, „Dilema”, „A Treia Europă”, „Inne Optyki” ș.a. A participat la prestigioase conferințe, simpozioane și congrese pe teme slave, dintre care se cuvine să menționăm câteva: Congreșele Internaționale ale Slaviștilor (Varșovia, 1973; Sofia, 1988; Cracovia, 1998), Simpozionul român-polon (București, 1980), conferințele „Bristol” ale Societății Internaționale a Poloniștilor (Cracovia, 1996; Łódź, 1997; Lublin, 1999; Wrocław, 2002; Varșovia, 2004; Cracovia, 2007), Congresul Internațional al Poloniștilor (Poznań, 2006), conferințele comisiei internaționale de istoria slavisticii (Paris, 2001; Verona, 2007); sesiunile catedrei de slavistică și rusistică, dar și ale Facultății de Limbi și Literaturi Străine. Este nu numai autor a numeroase studii, ci și coordonator al unor volume importante, precum *Concepte trans- și interculturale* (București, 2006, alături de Ruxandra Vișan), *Cracovia – pagini de cultură europeană* (București, 2002) sau *Catedra de limbi și literaturi slave. Scurt istoric* (București, 2008). Nu în ultimul rând se cuvine să menționăm contribuția extraordinară pe care și-a adus-o și continuă să și-o aducă profesorul Constantin Geambașu la promovarea în România a literaturii polone contemporane (dar nu numai), remarcându-se printr-un impresionant număr de 35 de volume traduse și publicate, opere și autori esențiali din literatura polonă, care îl situează la loc de frunte în rândurile talmăcitorilor din literatura polonă.

Aprecieri pozitive cu privire la contribuțiile lui Constantin Geambașu în domeniul cercetărilor slave au exprimat cunoscuți specialiști poloniști, precum: Mihai Mitu, *Geambașu Constantin*, în *Literatura Polska. Przewodnik Encyklopedyczny* (vol. II, Varșovia, 2000); Stan

Romanoslavica XLIII

Velea, *Literatura polonă în România* (București, 2001) și în *Dicționarul general al literaturii române* (vol. III, literele E-K, București, Editura Univers Enciclopedic, 2005), *Sarmatism baroc doar „hybris” al Renașterii?* („Romanoslavica”, XLI, București, 2006), Sabra Daici ș.a.

Din anul 2006 este președintele Asociației Slaviștilor din România, vicepreședinte al Societății Internaționale a Poloniștilor „Bristol” (din 2005), membru în Comisia de istorie a Slavisticii a Comitetului Internațional al Slaviștilor (din 1998), membru al Uniunii Scriitorilor (din 1996).

Nu am dori să încheiem acest modest omagiu adus distinsului nostru coleg fără să-i lăudăm diligența, puterea de muncă deosebită, deschiderea, simțul umorului și al datoriei, spiritul de organizare și inițiativa, generozitatea și corectitudinea, pentru a enumera doar câteva din calitățile care fac din Constantin Geambașu un valoros membru al Catedrei de limbi slave și coleg îndrăgit. Îi urăm în continuare să se bucure de multă sănătate, putere de muncă, inspirație. Îi urăm să ne delecteze și de acum înainte cu noi și noi contribuții, rămânând pentru noi toți un exemplu demn de urmat.

Cristina Godun

Bibliografia lucrărilor profesorului Constantin Geambașu

I. Volume

1. *Maria Dąbrowska. Proza interbelică*, Editura Medro, București, 1996, 218 p.
2. *Ipostaze lirice și narrative*, Editura Medro, București 1999, 226 p.
3. *Scriitori polonezi (secolul XX)*, București, Editura Paideia, 2002, 225 p.
4. *Cultură și civilizație polonă (sec. X-XVII)*, Editura Paideia, 2005, 425 p.

II. Studii

1. *Semnificația aspectului social în romanul „Noți și zile” de Maria Dąbrowska*, în *Studii literare româno-slave*, București, TUB, 1978
2. *Marginalii la opera Mariei Dąbrowska. Specificul prozei*, „Romanoslavica”, XIX, 1979
3. *Receptarea operei Mariei Dąbrowska în România*, în *Relații culturale româno-polone*, București, 1982
4. *Ipostaze ale intelectualului în proza Mariei Dąbrowska și a lui G. Călinescu*, în vol. *Din istoricul slavisticii românești*, București, TUB, 1982
5. *„Zâmbetul copilăriei” de Maria Dąbrowska sau perceperea impresionistă a realității*, „Romanoslavica”, XXII, București, 1984
6. *Condiția intelectualului în romanele „Antihrist” de E. Stanev și „Patul lui Procust” de Camil Petrescu. Afinități*, în *Raporturi culturale, lingvistice și literare româno-bulgare*, București, 1986
7. *„Oamenii de dincolo” de Maria Dąbrowska. Între solitudine și solidaritate umană*, „Romanoslavica”, XXIV, 1986
8. *Tendențe și orientări în literatura polonă interbelică*, „Romanoslavica”, XXVI, 1986
9. *„Horata otvíd”. Epiceski izvori i literaturna stojnost*, „Ezik i literatura”, 1988, nr. 1
10. *Otnosno strukturata na semeinija roman*, „Ezik i literatura”, 1988, nr.5
11. *Opera Mariei Dąbrowska în contextul epocii (Proza interbelică)*, rezumatul tezei de doctorat, București, 1989
12. *Considerații cu privire la versiunea românească a poemului „Hagi Dimităr” de Hristo Botev*, „Romanoslavica”, XXVII, 1990
13. *Funcțiile comentariului auctorial în tetralogia „Noți și zile” de Maria Dąbrowska*, „Romanoslavica”, XXVIII, 1990
14. *Structuri narrative în romanul „Regele Celor Două Sicilii” de Andrzej Kuśniewicz*, „Romanoslavica”, XXXI, 1994

Romanoslavica XLIII

15. *Considerații cu privire la interpretarea romanului „Eden” de Stanisław Lem*, „Romanoslavica”, XXXIII, 1995
16. *Wisława Szymborska: al patrulea laureat polonez al Premiului Nobel pentru Literatură*, „Romanoslavica”, XXXIV, 1996
17. *Czesław Miłosz în căutarea identității artistice (Ciclul „Salvare”)*, „Romanoslavica”, XXXV, 1997
18. *Trudności studentów rumuńskich w przyswajaniu gramatyki polskiej*, în *Nauczanie języka polskiego jako obcego (Materiale z konferenței Grupy „Bristol”)*, Cracovia, 1997
19. *Relacja między aspektem czasownikowym a rodzajem czynności (Aktionsart) i jej konsekwencje w metodyce*, „Acta Universitatis Lodzianis. Kształcenie polonistyczne cudzoziemców”, 1998, nr. 10
20. *Romanul sub semnul modernității. Reflecții critice*, „Zeitschrift der germanisten Rumäniens”, 1998, nr. 1-2 (13-14)
21. *Traducerea la granița dintre bilingvism și poetică*, în vol. *Conferința națională de bilingvism*, București, Editura Kriterion, 1999
22. *Andrzej Kuśniewicz sau poetica relativizării*, prefață la A. Kuśniewicz, *Regele Celor Două Sicilii. Lecția de limbă moartă*, București, Editura Univers, 1999
23. *Czesław Miłosz în căutarea identității culturale*, prefață la Czesław Miłosz, *Europa Natală*, București, Ed. Univers, 1999
24. *Imagologia i jej rola w procesie nauczania*, în volumul conferinței „Bristol” – *Promocja języka i kultury polskiej w świecie*, Lublin, 2000
25. *Homo polonicus. Trăsături imagologice*, „Romanoslavica”, XXXVI, 2000
26. *Wisława Szymborska. Între admirație și disperare*. Prefață la Wisława Szymborska, *Sub o singură stea*, București, Editura Universal Dalsi, 1999
27. *Bruno Schulz sau viziunea mitologică asupra lumii*, „A treia Europă”, Timișoara, 2000
28. *A.S. Pușkin în receptarea lui Adam Mickiewicz*, „Filologie rusă”, XVIII, București, 2000.
29. *Balada Cobzarul de A. Mickiewicz. Motive și structură*, în vol. *Șlady obecności*, Cracovia, 2001
30. *Przegląd rumuńsko-polskich związków kulturalnych na przełomie XIX-go i XX-go wieku*, „Prace Komisji Srodkowoeuropejskiej”. Polska Akademia Umiejętności, vol. IX, Cracovia, 2001 (republicat în vol. *Relații polono-române*, materialele simpozionului, Suceava, 2004)
31. *Ucrainistica la Universitatea din București*, în vol. *Actele comisiei de istoria slavisticii*, Odessa, 2001 (în colab. cu I. Rebușapcă)
32. *Andrzej Szczypiorski sau lecția de imagologie*, prefață la Andrzej Szczypiorski, *Frumoasa Doamnă Seidenman*, Iași, Editura Polirom, 2001
33. *În lumea antinomiilor*, prefață la Olga Tokarczuk, *Călătoria oamenilor Cărții*, Iași, Polirom, 2001
34. *Un deceniu de literatură polonă în România (1990-2000)*, în *Relații polono-române de-a lungul timpului*, Suceava, 2001
35. *Polonistyka między tradycją a reformą*, în vol. *Inne optyki*, Katowice, 2001

Romanoslavica XLIII

- 2002
36. *O gwarach Polaków bukowińskich*, în *Dzieje Słowian w świetle leksyki*, Cracovia, 2002
37. Ștefan Bănuțescu – degradarea mitului (*Cartea milionarului*), „*Romanica Cracoviensia*”, 2002, nr. 2
38. *Mit polskosci u Gombrowicza i Miłosza*, în vol. *Wrocławska dyskusja o języku polkim jako obcym* (materialele conferinței „Bristol”), Wrocław, 2002 (vezi și varianta românească, *Conceptul identitar la Gombrowicz și Miłosz*, în „*Romanoslavica*”, 2003, XXXIX)
39. *Literatura polska w Rumunii*, în vol. *Dialog. Komparatystyka. Literatura*, Varșovia, 2003
40. *Rolul Asociației Slaviștilor în dezvoltarea slavisticii din România*, în *Histoire de la slavistique. Le rôle des institutions*, Paris, 2003
41. „*Ținutul Ulro*” sau în căutarea sensului pierdut, prefață la Czesław Miłosz, *Ținutul Ulro*, București, Editura Alfa, 2003
42. *Dincolo de firescul lucrurilor*, prefață la Wisława Szymborska, *Clipa/ Chwila*, București, Editura Paideia, 2003
43. *Wisława Szymborska în românește*, prefață la *Râul lui Heraclit*, București, Editura Paideia, 2003 (vezi și varianta în limba polonă, *Wisława Szymborska w przekładach rumuńskich*, în „*Przekładaniec*”, 2003, nr. 1)
44. *Petit histoire de la slavistique en Roumanie*, în vol. *Contribution à l'histoire de la slavistique dans les pays non slaves*, Viena, 2004 (în colab. cu M. Mitu)
45. *Mieczysław Malecki și rolul său la studeirea graiurilor bucovinene*, în vol. omagial consacrat lui M. Malecki (în colaborare), Cracovia, 2004
46. *Limbajul lucrurilor*, prefață la S. Chwin, *Doctor Hanemann*, București, Paralela 45, 2004
47. *I.L. Caragiale – scriitor balcanic*, în vol. *Mistrz i Przyjaciel. Studia dedykowane Stanisławowi Widłakowi*, Cracovia, 2005
48. *Piękny hold złożony literaturze polskiej w Rumunii*, în „*Studia Sienkiwiczowskie*”, vol. IV, Lublin, 2005
49. *Modernismul polon: manifeste și programe artistice*, „*Filologie rusă*”, 2006, XXII
50. *Mickiewicz în românește*, prefață la A. Mickiewicz, *Sonete din Crimeea*, București, Paideia, 2006
51. „*Posedații*” – un roman gombrowiczian?, prefață la W. Gombrowicz, *Posedații*, București, Paralela 45, 2006
52. *Jan Kochanowski în românește*, prefață la J. Kochanowski, *Treny/ Lamentații*, București, Paralela 45, 2006
53. *Sarmatismul polonez – ideologie nobiliară și stil cultural*, în *Modele și metamorfoze inter- și intraculturale*, București, Editura Universității, 2006
54. *W. Gombrowicz – atitudinea față de romantism*, „*Filologie rusă*”, 2007, XXIII
55. *Czesław Miłosz între Europa și America*, „*Romanoslavica*”, XLI, 2006 (vezi și prefața la Cz. Miłosz, *Privind dinspre Golful San Francisco*, București, Editura Paralela 45, 2007)
56. *Receptarea lui Hristo Botev în România*, în vol. *In Honorem Virgil Șoptereanu*, București, EUB, 2007

Romanoslavica XLIII

57. *Stanisław Wyspiański în cadrul modernismului polon*, „Romanoslavica”, XLII, 2007 (vezi și prefața la Stanisław Wyspiański, *Nunta*, București, Paideia, 2007)
58. *Istoricul filologiei polone*, în *Catedra de limbi și literaturi slave. Scurt istoric*, Editura Universității București, 2008
59. *Considerații cu privire la structura narațiunii în romanul „Tutunul” de D. Dimov*, în vol. *Omagiu Victor Vascenco*, București, Editura Universității, 2008
60. *Lecția de antipedagogie*, prefață la W. Kuczok, *Mizeria*, Iași, Editura Polirom, 2008
61. „*Pământul făgăduinței*” de *Wł.St. Reymont sau atitudinea antiurbanistă*, prefață la Władysław St. Reymont, *Pământul făgăduinței*, București, Editura Corint (sub tipar)
62. *Czesław Miłosz w poszukiwaniu tożsamości kulturowej*, în vol. lucrărilor conferinței internaționale „Bristol”, Cracovia, 2008
63. *Contribuția lui W. Gombrowicz la modernizarea romanului*, „Romanoslavica”, XLIII, 2008
64. *Relații româno-bulgare în a doua jumătate a secolului al XIX-lea*, în vol. lucrărilor Comisiei de istoria slavisticii, Verona, 2008 (sub tipar)

III. Articole

1. *Condiționările etice ale creației lui Tadeusz Różewicz*, „Steaua”, 1977, nr.9
2. *Jan Kochanowski. 1530-1584*, „Orizont”, 1984, nr. 50
3. *M. Eminescu – ultimul romantic*, „Literaturen front”, 1989, nr. 36
4. „*Gândirea captivă*” de *Czesław Miłosz sau ipostaze ale intelectualului în sistemul totalitar*, „Polonus”, 1992
5. *Wisława Szymborska între admirație și disperare*, „Contrapunct”, 1997, nr. 1
6. „*Pământ al sângelui și al sudorii*”, „Contrapunct”, 1997, nr.11-12
7. *Bruno Schulz sau subminarea artei clasice*, „Contrapunct”, 1999, nr.5-6
8. *Mit și stereotip în cadrul imagologiei*, „Datina”, 2000, nr. 20
9. *Z. Herbert – poet al compătimirii*, „Contrapunct”, 2000, nr.6-9
10. *Literatura rumuńska między tradycją a nowoczesnością*, „Dekada literacka”, 2000, nr. 11
11. *Literatura polska w Rumunii*, „Dekada literacka” 2000, nr. 11
12. *Conferințele filosofului*, cuvânt înainte la L. Kolakowski, *Conferințe mici pe pete mari*, București, Editura Paideia, 2003 (vezi și „Observator cultural”, 2003, nr. 178)
13. *Confluența culturale româno-polone*, „Dilema” 2003, nr. 28
14. *Între incertitudini și speranță. Polonistica românească la ora bilanțului*, „Orizont”, 2003, nr. 12
15. *Język rumuński – Powstanie i rozwój*, „Almanach karpacki. Płaj”, 2003, nr. 26
16. *Vocația unui poet moralist (Czesław Miłosz)*, „Observator cultural”, 2004, nr. 236
17. *Stanisław Lem sau aventura semanticii*, „România literară”, 2006, nr.15
18. *Cultura polonă sau lucrul bine făcut*, „Dilema”, 2007, nr. 165

IV. Comunicări

1. *Nuvelistica lui B. Prus la granița dintre pozitivism și realism*, sesiunea științifică a facultății, 1973
2. *Personalitatea renascentistă a lui Jan Kochanowski*, cercul științific studentesc, 1974
3. *Mit și realitate în proza Mariei Dąbrowska*, sesiunea studentescă, 1975
4. *Maria Dąbrowska în România*, Simpozionul româno-polon, București, octombrie, 1980
5. *Structura romanului „Antihrist” de Emilian Stanev*, Simpozionul român-bulgar, București, octombrie, 1981
6. *Motive bergsoniene în proza Mariei Dąbrowska*, în cadrul catedrei de filologie slavă, 1982
7. *Literatura română în Bulgaria*, lectoratul de limba română, Sofia, noiembrie, 1983
8. *Structura romanului de familie (Marin Preda și Dimităr Talev)*, Simpozionul bulgar-român, Sofia, iunie, 1986
9. *Hristo Botev în România (1975-1985)*, Seminarul „H. Botev”, Sofia-Kalofer, septembrie, 1986
10. *Structuri narrative în romanul „Tutunul” de D. Dimov*, Congresul Slaviștilor, Sofia, 1988
11. *Receptarea lui Mihai Eminescu în Bulgaria*, sesiune științifică jubiliară, Sofia, 1989
12. *„Gândirea captivă” de Czesław Miłosz sau ipostaze ale totalitarismului*, Sesiunea Facultății de Limbi Străine, octombrie, 1992
13. *Interferențe literare româno-polone*, ședința Catedrei de Literatură Comparată, Cracovia, aprilie, 1994
14. *Aspecte ale traducerii*, secția de românistică de la Cracovia, mai, 1994
15. *A. Kuśniewicz în românește*, sesiunea consacrată profesorului și slavistului M. Szymczak, Varșovia, septembrie, 1995
16. *Dificultăți ale studenților români în însușirea gramaticii polone*, Conferința internațională a Poloniștilor, Cracovia, septembrie, 1996
17. *Wisława Szymborska – laureată a Premiului Nobel*, Uniunea Scriitorilor, octombrie, 1996
18. *Relația dintre aspectul verbal și modul de desfășurare a acțiunii (Aktionsart) și consecințele ei în procesul didactic*, Conferința internațională a Poloniștilor, Łódź, septembrie, 1997
19. *Bruno Schulz și Robert Musil. Afinități*, Congresul Germaniștilor, Sinaia, iunie, 1998
20. *Traducerea în românește a baladei „Cobzarul” de A. Mickiewicz*, sesiunea consacrată bicentenarului A. Mickiewicz, București, decembrie, 1998
21. *Aspecte ale relațiilor culturale și literare româno-polone*, Târgul de carte, Varșovia, mai, 1998
22. *A.S. Pușkin în receptarea lui Adam Mickiewicz*, Sesiunea Pușkin, București, 29 mai 1999
23. *Stereotipii naționale și rolul lor în receptarea culturii*, Seminarul Poloniștilor din Balcani, Sofia, mai, 1999

Romanoslavica XLIII

24. *Wisława Szymborska în românește*, conferință organizată de Dom Polski, București, iunie, 1999.
25. *Homo Polonicus. Trăsături imagologice*, Simpozionul omagial consacrat semicentenarului slavisticii moderne la Universitatea din București, septembrie, 1999, și la Catedra de literaturi romanice, Cracovia, 2003
26. *Eminescu – 150 de la naștere*, secția de romanistică a Universității Jagiellone din Cracovia, ianuarie, 2000
27. *Relațiile culturale româno-polone (a doua jumătate a secolului al XIX-lea și perioada interbelică) în lumina cercetărilor științifice*, comunicare în cadrul comisiei de istorie a Academiei de Știință din Cracovia, martie, 2000
28. *Încercări de clasificare a romanului românesc (contribuțiile lui Nicolae Manolescu)*, comunicare la Catedra de literatură a Institutului de Romanistică din Cracovia, martie, 2000
29. *Considerații cu privire la traduceri din literatura polonă în România*, Conferința traducătorilor din Europa Centrală și de Sud-Est, Timișoara, mai, 2000
30. *Mit și stereotip în cadrul imagologiei*, sesiunea de etnologie, Constanța, august, 2000
31. *Polonistica românească între tradiție și reformă*, Conferința Internațională a Poloniștilor „Bristol”, Cieszyn, septembrie, 2000
32. *Un deceniu de literatură polonă în România (1990-2000)*, masă rotundă, Suceava, septembrie, 2000
33. *O gwarach Polaków bukowińskich*, Sesiunea științifică omagială consacrată prof. F. Sławski, Cracovia, mai, 2001
34. *Rolul Asociației Slaviștilor în dezvoltarea slavisticii din România*, Comisia de istoria slavisticii, Paris, septembrie, 2001
35. *Mitul polonității la Gombrowicz și Miłosz*, Conferința „Bristol”, Wrocław, septembrie, 2002
36. *Homo balcanicus*, în cadrul Societății de prietenie polono-române, Cracovia, mai, 2002
37. *Contribuția lui M. Malecki la cercetarea graiurilor bucovinene*, sesiunea consacrată centenarului nașterii lui M. Malecki, Cracovia, mai, 2003
38. *Conceptul identitar la Gombrowicz și Miłosz*, simpozionul „Confluente literare româno-polone” organizat de Institutul Polonez, București, iulie, 2003
39. *Balkanism, balcanitate, balcanic, balcanizare*, Școala răsăriteană de iarnă, Wrocław, martie, 2004
40. *Schulz și Urmuz sau subminarea artei clasice*, Zilele culturii poloneze, Suceava 10-13 septembrie 2004
41. *Motivul sarmat și impactul său asupra culturii polone și a procesului glottodidactic*, Conferința „Bristol”, Varșovia, 16-19 septembrie 2004
42. *Sarmatismul polonez – ideologie nobiliară și stil cultural*, Sesiunea Facultății de Limbi Străine, octombrie, 2005
43. *Witold Gombrowicz și Emil Cioran: conceptul identitar*, Congresul Internațional al Poloniștilor, Poznań, 10-12 iunie 2006
44. *America văzută de un est-european*, Zilele culturii polone, Suceava, iulie, 2006

Romanoslavica XLIII

45. *Dialogul intercultural în spațiul răsăritean polonez (Andrzej Kuśniewicz)*, Sesiunea Facultății de Limbi Străine, octombrie, 2006
46. *Limba polonă în școlile bucovinene*, Conferința de bilingvism, București, 14-15 noiembrie 2006
47. *Czesław Miłosz în căutarea identității culturale*, Conferința „Bristol”, Cracovia, 16-19 mai 2007
48. *Relații româno-bulgare în secolul al XIX-lea*, Conferința Comisiei de istoria slavisticii, Verona, 15-17 octombrie 2007
49. *Literatura polonă din spațiul limitrof răsăritean (Czesław Miłosz)*, Sesiunea Facultății de Limbi Străine, 26-27 octombrie 2007
50. *Stanisław Wyspiański și modernismul polonez*, Simpozionul „Centenarul Wyspiański”, București, decembrie 2007

V. Manuale și auxiliare didactice

1. *Limba polonă pentru clasa a V-a*, în colaborare, EDP, 1975; 1990
2. *Limba polonă pentru clasa a VI-a*, în colaborare, EDP, 1996
3. *Limba polonă pentru clasa a VII-a*, în colaborare, EDP, 1993
4. *Limba polonă pentru clasa a VIII-a*, în colaborare, EDP, 1997
5. *Manual de limba polonă*, partea a II-a, în colaborare, TUB, 1975
6. *Manual de conversație în limba polonă*, în colaborare, TUB, 1983; 1987; 1990
7. *Crestomație de literatură română*, Sofia, 1986, 350 p.
8. *Limba română (texte, lexic tematic, exerciții lexicale)*, în colaborare, Cracovia, Editura Universității Jagiellone, 1998
9. *Ghid de conversație polon-român*, în colaborare, Cracovia, Editura Universității Jagiellone, 2001
10. *Lexic tematic român-polon*, în colaborare, București, Editura Paideia, 2002
11. *Ghid de conversație român-polon*, București, Editura Niculescu, 2002
12. *Jak to powiedziec po rumunsku*, în colaborare, Varșovia, Wiedza Powszechna, 2004

VI. Traduceri

1. W. Okoń, *Didactică generală. Compendiu*, București, EDP, 1974
2. F. Urbańczyk, *Didactica pentru adulți*, București, EDP, 1975
3. J. Rudniański, *Cum să înveți*, București, EDP, 1976; ediția a II-a, All, 2001
4. W. Okoń, *Învățământul problematizat în școala contemporană*, București, EDP, 1978
5. L. Bandura, *Elevii dotați și dirijarea instruirii lor*, București, EDP, 1978
6. Z. Włodarski, *Legitățile psihologice ale învățării și predării*, București, EDP, 1980
7. H. Markiewicz, *Conceptele științei literaturii*, București, Editura Univers, 1988
8. J. Karpiński, *ABC-ul democrației*, București, Humanitas, 1993
9. M. Wisłocka, *Arta iubirii*, București, Editura Paco, 1994
10. P. Wierzbicki, *Structura minciunii*, București, Editura Nemira, 1996

Romanoslavica XLIII

11. S. Lem, *Golem XIV*, București, Editura Univers, 1997
12. E. Pietkiewicz, *Eticheta managerului*, București, Editura ALL, 1999
13. Czesław Miłosz, *Gândirea captivă*, București, Humanitas, 1999
14. Czesław Miłosz, *Europa natală*, București, Editura Univers, 1999
15. Wisława Szymborska, *Sub o singură stea. Antologie* (în colaborare cu Passionaria Stoicescu), București, Editura Universal Dalsi, 1999
16. Karol Wojtyła, *Iubire și responsabilitate*, București, Editura MC, 1999
17. S. Lem, *Eden*, București, Editura Nemira, 1999
18. A. Szczypiorski, *Frumoasa doamnă Seidenman*, Iași, Editura Polirom, 2001
19. Olga Tokarczuk, *Călătoria oamenilor Cărții*, Iași, Editura Polirom, 2001
20. *Cracovia. Pagini de cultură europeană*, București, Editura Paideia, 2002 (în colaborare)
21. Czesław Miłosz, *Ținutul Ulro*, București, Editura Alfa, 2003
22. Wisława Szymborska, *În râul lui Heraclit. Antologie* (în colaborare cu Passionaria Stoicescu), București, Editura Paideia, 2003
23. Wisława Szymborska, *Chwila/ Clipa*, București, Editura Paideia, 2003
24. Leszek Kołakowski, *Conferința mici pe teme mari*, București, Editura Paideia, 2003
25. S. Chwin, *Doctor Hanemann*, București, Paralela 45, 2004
26. A. Stasiuk, Iurji Andruhoviči, *Europa mea*, Iași, Polirom, 2004
27. A. Mickiewicz, *Sonete din Crimeea* (în colaborare cu Passionaria Stoicescu), București, Paideia, 2005
28. J. Kochanowski, *Treny/ Lamentații* (în colaborare cu Passionaria Stoicescu), București, Paralela 45, 2006
29. W. Gombrowicz, *Posedații*, București, Paralela 45, 2006
30. Czesław Miłosz, *Privind dinspre Golful San Francisco*, București, Paralela 45, 2007
31. S. Wyspiański, *Nunta* (în colaborare cu Passionaria Stoicescu), București, Paideia, 2007
32. Al. Fiut, *A fi (sau a nu fi) central-european* (în colaborare cu Cristina Godun), București, Dominor, 2007
33. W. Kuczok, *Mizeria*, Iași, Polirom, 2008
34. Kazimiera Iłhakowiczówna, *În șoaptă* (în colaborare cu Passionaria Stoicescu), București, Paideia, 2008
35. Władysław St. Reymont, *Pământul făgăduinței*, I-II, București, Editura Corint (sub tipar)

Versuri de autori polonezi (J. Iwaszkiewicz, S. Grochowiak, Kazimiera Iłhakowiczówna, Roman Śliwonik, T. Kijonka, K. Gașiorowski, J. Źarnicki, J. Kochanowski, L. Staff, B. Leśmian, Wisława Szymborska, Cz. Miłosz, Z. Herbert) sau bulgari (Elisabeta Bagriana, Ekaterina Iosifova, Dora Gabe) în reviste („Steaua”, „Orizont”, „România literară”, „Contrapunct”, „Observator cultural” sau în antologii (*Simbolismul european*), în colaborare cu poeta Passionaria Stoicescu.

Romanoslavica XLIII

VII. Recenzii

1. S. Velea, *Perspective și retrospective literare*, „Synthesis”, 1976, nr.1
2. *Z dziejów twórczości Władysława Reymonta*, „Revista de istorie și teorie literară”, 1976, nr. 3
3. *Simpozionul româno-polon*, „Buletinul Societății de Științe Filologice”, 1983
4. I. Petrică, *Confluente culturale româno-polone*, „Analele Universității București”, XXX, 1981
5. J. Detko, *Naturalizm dzieła Reymonta*, în vol. *Naturalismul. Contribuții bibliografice*, București, 1983
6. R. Chivescu, A. Ivanov, S. Wolf, *Dicționar român-rus de structuri verbale*, „Bălgarskata rusistika”, 1985, nr. 5
7. *Ekspresjonizm poznański*, în vol. *Expresionismul. Contribuții bibliografice*, București, 1987
8. *Literatura polska. Przewodnik encyklopedyczny*, „Romanoslavica”, XXVI, 1988
9. *Bukowina. Wspólnota kultur i języków*, „Romanoslavica” XXXVI, 2000
10. S. Velea, *Literatura polonă în România. Receptarea unei mari literaturi*, „Dekada literacka”, 2003, nr. 7/8
11. M.V. Leskinen, *Мифы и образы сарматизма. Истоки национальной идеологии Речи Посполитой* (Mituri și imagini ale sarmatismului. Izvoarele ideologiei naționale ale Republicii), Moscova, 2002, 178 p., „Romanoslavica”, XLI, 2006, p.326-330

VIII. Personalia

1. *Stan Velea la 70 de ani*, „Romanoslavica”, XL, 2003
2. *Tiberiu Pleter la 75 de ani*, „Romanoslavica”, XLII, 2007

VIII. Conferințe radiofonice

Revista literar-artistică: Czesław Miłosz, S. Lem, A. Kuśniewicz, Wisława Szymborska, B. Schulz, St. Wyspiański.

IN MEMORIAM

VICTOR VASCENCO¹
(1928-2008)

E greu să scrii despre profesorul Victor Vascenco, la moment aniversar, mai ales când, de-a lungul timpului, atâția lingviști, foști colegi alături de care a împărtășit momente frumoase, au făcut-o, și o nu dată, lucru ce se poate vedea și în volumul de față, în paginile consacrate evocărilor. Aceasta și pentru că ne despart câteva generații, și pentru că pe profesorul Vascenco îl cunosc mai ales din cărți. Întâlnirile frecvente din ultima perioadă însă, când profesorul m-a onorat cu invitații de fiecare dată la conferințele susținute și la reuniunile prietenești de după, în saloanele Casei Universitarilor, mi-au dat prilejul să-l cunosc mai bine, să suprapun imaginea profesorului, a cercetătorului peste cea a omului.

Nu intenționez, în paginile de față, să fac o trecere în revistă a momentelor importante, mai plăcute, sau mai puțin plăcute, din viața profesorului, alții au făcut-o în locul meu. Voi scoate în evidență însă, în câteva cuvinte, acele elemente definitorii ale personalității celui care este acad.prof.dr. doc. Victor Vascenco.

În afara seriozității, rigorii, meticulozității cu care cântărește fiecare detaliu, în contexte „înalte”, dar și banale, cotidiene, care iese vizibil în evidență în mediul „balcanic” în care ne aflăm, „neamțul” profesor Vascenco (și mai puțin stofa de militar, care a avut, probabil, și ea o anumită influență în conturarea caracterului omului Victor Vascenco) se dovedește a fi, la o privire mai atentă, extrem de volubil, atent la detalii, permanent interesat de tot ce se întâmplă în jur, în lumea slaviștilor, a oamenilor și cercetătorilor.

Această neliniște creatoare l-a însoțit permanent pe Victor Vascenco. Dacă e să privim, fie și rapid, impresionanta listă de lucrări, ne dăm seama că personalitatea enciclopedică a omului de știință s-a manifestat în domenii foarte variate, mergând de la „banale” cronici ale unor manifestări științifice și recenzii asupra noutăților din domeniu, semnalate cu mare încântare, sau chiar la prezentări ale unor personalități ale slavisticii mondiale, până la adevăratele contribuții, monografii științifice, cursuri universitare, dicționare, studii și articole.

Nimic nu este întâmplător însă. În toată cariera, profesorul Vascenco nu a manifestat „egoismul” de înțeles al altora care s-au concentrat exclusiv pe elaborarea de lucrări importante mai ales pentru promovare sau circumscrie unui singur domeniu de studii; altruismul lui Victor Vascenco, deosebit de complex, a cuprins însă mai multe aspecte. Pe de o parte, vorbim de domeniile de studiu pe care le-a abordat și în care a fost, pentru multe dintre ele, un pionier pe tărâm românesc, având contribuții chiar semnificative ce au dus la dezvoltarea științelor respective: antroponimie, terminologie lingvistică, dialectologie, lexicografie, lingvistică teoretică și aplicată și, nu în ultimul rând, cercetarea complexă a vieții lipovenilor (din partea unui *outsider*, deși, de-a lungul vremii, s-au ridicat, și din rândul etniei, lingviști de profesie, slaviști

---

¹ Articolul a apărut în volumul *Omagiu lui Victor Vascenco*, coord. Antoaneta Olteanu, EUB, București, 2008.

cunoscuți); în acest sens, volumele profesorului, alături de numeroase studii, s-au dovedit a fi, la vremea lor, germeii cercetărilor complexe ulterioare. Pe de altă parte, participarea la congrese și conferințe, naționale și internaționale de specialitate, de la care a fost nelipsit din delegația României, chiar și atunci când nu a mai activat în țară. Prezența la aceste manifestări științifice de prestigiu nu a fost însă una formală: este impresionat numărul participărilor lui Victor Vascenco la mesele rotunde consacrate unor probleme spinoase ale slavisticii mondiale, în care se discutau noutățile cercetării și practicii predării limbilor străine, între care și rusa. Cu aviditate și-a însușit toate aceste informații, și-a împărtășit acolo, în fața specialiștilor, opiniile și experiența personală, venind acasă cu propuneri și sugestii pentru îmbunătățirea procesului de predare, precum și (nu în ultimul rând) a cercetării în domeniu. În acest sens, pe lângă aceste intervenții, revelatoare sunt și recenziile realizate, foarte numeroase, care semnalau noutățile efective din domeniu, pentru specialiștii slaviști sau româniști (participarea activă la revistele „Limba română” și „Studii și cercetări lingvistice” este, în acest sens, mai mult decât grăitoare).

Participarea activă la viața comunității academice românești, și mai apoi germane, din care profesorului i-a făcut mare plăcere să facă parte, să fie o parte integrantă, activă a ei, s-a manifestat de asemenea prin contribuțiile semnificative la activitatea Catedrei, a Facultății de Limbi și Literaturi Străine al cărei prodecan a și fost, precum și la acea a diferitelor asociații profesionale din care a făcut parte¹. Această puternică implicare în viața comunității l-a marcat de două ori pe profesorul Vascenco, am putem spune. O dată, pentru că anii petrecuți aici, alături de colegi, într-o perioadă frumoasă, înfloritoare din viață, sunt de neuitat (lucru evident, dacă e să avem în vedere prezența anuală a profesorului în mijlocul nostru), și Victor Vascenco reușește să readucă împreună, atunci când se află în țară, colegi din generații diferite, pentru a rememora momente plăcute. Cred însă că meritul acestor întâlniri calde organizate de profesorul Vascenco este însă altul: reușește să ne adune la un loc, fie și pentru câteva ore, pe noi, cei atât de grăbiți și, uneori, prea puțin interesați de ceilalți. (Re)vitalizarea acestor relații, prin dovedirea unei atenții deosebite pentru fiecare dintre cei invitați, pentru gândul și cuvântul acordat fiecăruia este o trăsătură deosebită a acestor întâlniri, care asigură, în ultimă instanță, o punte peste generații, dar și o lecție despre cum să fim adevărați universitari.

Prelegerile profesorului Victor Vascenco, foarte variate și consacrate, așa cum am menționat deja, unor domenii, de regulă, mai puțin convenționale ale științei limbii, se remarcă și ele prin ținuta academică, prin ritualizarea specifică (azi sufocată de colocvialisme) și nu în ultimul rând prin informația științifică transmisă.

---

¹ Asociația Slaviștilor din România, Asociația Profesorilor de Limbă și Literatură Rusă din România, Societatea de Științe Filologice, Grupul Român de Lingvistică Aplicată și, în Germania, Südosteuropä Gesellschaft (München).

2006 – Asociația Slaviștilor

Ce mă impresionează, printre altele, la profesorul Vascenco este nu numai activitatea neobosită de cercetare și de informare cu bucurie a colegilor cu lucrurile pe care el însuși le-a descoperit, ci și uimirea și încântarea pe care o manifestă de fiecare dată când află și Domnia Sa lucruri noi, informații chiar din domenii conexe sau mai îndepărtate de domeniul lingvisticii și pe care, ca un caracter enciclopedic ce este, încearcă să le rețină cât mai bine, să le reproducă, vehiculându-le în materialele de cercetare curente. Spiritul viu, căutător, al profesorului Vascenco l-a însoțit dintotdeauna, dar remarcabil este faptul că nici acum, la 80 de ani, nu l-a părăsit deloc, e aproape neschimbat.

Spuneam mai sus că mediul universitar din România, în care s-a simțit în elementul său, și-a lăsat amprenta „de neuitat” și într-un alt fel. Probabil că această „neliniște”, această dorință avidă de cercetare, de afirmare în acest domeniu al filologiei, de prezență permanentă la toate manifestările ce aduceau în discuție lucruri vii, în formare, dar și contribuții științifice probate de experiență nu au fost pe placul tuturor. Sunt momente când este supărătoare o asemenea atitudine, este considerată probabil o provocare din partea celor care nu doresc „să țină pasul cu vremea”, dar nici nu doresc să accepte acest lucru. Din păcate pentru Domnia Sa, din păcate și pentru noi, meritele profesionale ale profesorului Vascenco nu au fost recunoscute în țară la timpul lor, așa că filologul a trebuit să găsească alte zări în care să fie apreciat, recompensat pentru activitatea depusă, trecută, prezentă și viitoare. Recunoașterea târzie, prin acordarea unor titluri prestigioase de către foruri naționale sau internaționale, este, desigur, pozitivă¹.

În ceea ce ne privește, pentru noi, colegii mai în vârstă sau mai tineri de la Catedra de limba și literatura rusă, Catedra de limbi și literaturi slave ale Facultății de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București, Victor Vascenco a fost mereu PROFESORUL, prin prestanța, ținuta comportamentală, fizică și științifică incontestabilă, fiind, încă o dată, un

---

¹ În 1975 a primit titlul de doctor docent în științe filologice; în 1998 a fost ales membru titular al International Higher Education Academy of Sciences (Moscova); în 2002 – profesor onorific al Universității din București.

Romanoslavica XLIII

exemplu de excepție care confirmă regula că nu titlul de profesor te face să fii așa. Tocmai de aceea, în acest an, am considerat binevenit acest volum omagial, apărut sub egida Asociației Slaviștilor din România, care să sublinieze, o dată în plus, meritele incontestabile ale profesorului Victor Vascenco pentru slavistica românească.

*
*   *

Din păcate, la scurt timp de la publicarea acestor rânduri, am aflat că profesorul Vascenco nu mai este printre noi (a încetat din viață pe 26 aprilie, la Heidelberg). Întâlnirea omagială amînată pe toamnă, la care urma să lansăm și culegerea de studii dedicate Domniei Sale nu mai are loc, rămînînd numai bucuria că profesorul a reușit să vadă volumul consacrat lui, manifestîndu-și încîntarea față de conținutul și înfățișarea lui grafică. Ne rămîn de-acum în memorie întîlnirile numeroase, susținute și de multele fotografii pe care profesorul Vascenco le-a făcut, parcă și pentru un asemenea moment.

Odihnească-se în pace!

Antoaneta Olteanu

**IVAN EVSEEV
(1937-2008)**

Primăvara aceasta a mai luat cu ea, pe 1 mai, un coleg drag, Ivan Evseev. Slavist-lingvist de marcă, personalitate extrem de complexă, cu vocație enciclopedică, avînd de asemenea numeroase contribuții în domeniul etnologiei românești, Ivan Evseev a fost un mentor pentru numeroși slaviști, români sau lipoveni, considerînd că, în cele din urmă, obiectul de investigație rămîne mereu același. Într-un interviu din anul 2002 (publicat și în *Gîndurile și tristețile unui rus lipovean*, volum îngrijit de Anișoara-Denis Condrat, Editura Comunității rușilor lipoveni din România, București, 2005, p.108-109), cercetătorul Ivan Evseev spunea: „Mă a interesant întotdeauna literatura, pentru că scriitorul autentic și poetul genial, de care mă apropiam în anumite perioade ale vieții, mă ajuta să nu fiu copleșit de stereotipiile existenței (...). De tînr am fost captivat de istoria vechilor popoare și fascinat de scrierile istoricilor sau ale filozofilor antichității (...). Putem oare evita studiul mitologiei, antropologiei sau folclorului comparat? Adevărul e că nu mi-am schimbat obiectul de investigație. Am recurs doar la instrumente diferite. Cînd scriam cîte o carte de lingvistică, mă simțeam antropolog. Cînd făceam cîte o investigație de folclor, nu mă puteam desprinde de lingvistul din mine...”

Într-adevăr, toate scrierile profesorului reprezintă noi deschideri spre domenii foarte generoase care presupun studiul mai amplu al mentalității, spiritualității (*Semantica verbului. Categoriile acțiunii, devenirii și stării*, Timișoara, Ed. Facla, 1974, *Probleme de semasiologie*, în colaborare, Timișoara, Ed. Facla, 1976, *Vocabularul românesc contemporan – schiță de sistem*, în colaborare, Timișoara, Ed. Facla, 1978, *Dicționar analogic și de sinonime al limbii române*, în colaborare, 1978, *Limba rusă contemporană*, în colaborare, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1982, *Cuvînt-simbol-mit*, Timișoara, Ed. Facla, 1983, *Simboluri folclorice*, Timișoara, Ed. Facla, 1987, *Jocurile tradiționale de copii. Rădăcinile mitico-rituale*, Timișoara, Ed. Excelsior, 1994, *Dicționar de simboluri și arhetipuri culturale*, Timișoara, Ed. Amarcord, 1994; *Cununa anului. Mesjaceslov. Calednar popular și creștin (de rit vechi)*, în colaborare, București, Ed. Ararat, 1996, *Dicționar de magie, demonologie și mitologie românească*, Timișoara, Ed. Amarcord, 1998, *Enciclopedia semnelor și a simbolurilor culturale*, Timișoara, Ed. Amarcord, 1999), care l-au făcut să fie unul din reprezentanții de frunte ai semanticii și lexicologiei românești, cu contribuții importante în domeniul lingvisticii generale, al teoriei simbolului, semioticii populare și folclorului, care a lăsat în urmă mulți discipoli, nu numai pe meleaguri bănățene sau în rîndul rușilor lipoveni, alături de care s-a menținut, și din punct de vedere cultural, toată viața, sprijinind Comunitatea rușilor lipoveni în multe din inițiativele și realizările ei sociale și culturale.

Romanoslavica XLIII

În încheiere, aducem un nou citat, dintr-un interviu „imaginar” al profesorului apărut în revista „Orizont”, nr.8, 2002. La întrebarea „care e marele adevăr descoperit în cele șase decenii și jumătate de viață”, Ivan Evseev a răspuns: „Nu am decît un răspuns, extrem de simplu, dar foarte trist: singurul mare adevăr pe care trebuie să-l acceptăm cu toții este acela că omul este muritor. Acest adevăr este însă atît de important, încît toată cultura umanității nu e, de fapt, altceva decît exprimarea unei anumite atitudini față de moarte. Ea e o încercare fie de a accepta fără resemnare acest mare adevăr, fie de a-l nega sau a-l depăși prin credință, dragoste sau creație”.

Odihnească-se în pace!

Antoaneta Olteanu

CRONICI

**DIN ACTIVITATEA MEMBRILOR ASOCIAȚIEI SLAVIȘTILOR DIN ROMÂNIA
(2003-2008)**

În perioada de cinci ani, dintre două congrese internaționale ale slaviștilor (XIII, Ljubljana, 2003, XIV, Ohrid, 2008) activitatea de cercetare științifică desfășurată de membrii Asociației Slaviștilor din România, marea majoritate cadre didactice universitare, se dovedește prolifică, extrem de diversă și valoroasă. Înalta ținută științifică a volumelor individuale și colective, numeroasele și apreciatele participări din cadrul simpoziunelor naționale și internaționale sunt grăitoare pentru buna pregătire profesională a slaviștilor români.

În cronică de față sunt cuprinse publicațiile individuale semnate de membrii Asociației noastre și apărute la edituri românești sau străine, precum și volumele colective, la care au contribuit cu studii și articole. De asemenea, am consemnat simpoziunile științifice cu participare națională și internațională, organizate de filialele Asociației Slaviștilor din România, în cele mai importante centre universitare ale țării. O mențiune aparte merită participarea noastră în cadrul unor manifestări științifice internaționale de anvergură, cum ar fi Congresul Internațional al Slaviștilor și Congresul MAPRJAL.

Adresez calde mulțumiri colegilor, membri ai Asociației Slaviștilor din România, prof.univ.dr. Jiva Milin (Universitatea de Vest din Timișoara), conf.dr. Adriana Uliu și lect.univ.dr. Adela Stancu (Universitatea din Craiova), lect.univ.dr. Sanda Misirianțu și lect.univ.dr. Katalin Balázs (Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca), lect.univ.dr. Marina Vraciu (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), lect.univ.dr. Ana Marin (Universitatea „Ovidius” din Constanța) și conf.dr. Mihai Nistor (Universitatea din București, Catedra de Filologie Rusă), care mi-au pus la dispoziție informația necesară elaborării acestei ample și ilustrative cronici.

Volume individuale

2003

1. Ludmila BEJENARU, *Căutarea Luminii* (Monografia Mănăstirii Vorona), Editura Trinitas, Iași, 153 p.
2. Dana COJOCARU, *You can speak Romanian*, Ed. Compania, București
3. Andrei IVANOV, *Ghid de conversație roman-rus*, Ed. Niculescu, București
4. Iosif JUHÁSZ, *American English in Focus*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 190 p.
5. Mariana MANGIULEA, *Ghid de conversație român-bulgar*, Ed. Niculescu, București, 224 pp.
6. Sanda MISIRIANȚU, *Русский синтаксис. Тесты / Sintaxă rusească. Teste*, Editura GEOG, Baia-Mare, 192 p.

Romanoslavica XLIII

7. Mihaela MORARU, *Traducerea diacronică între artă și știință*, E.U.B.
8. Mihaela MORARU, *Universul artei ruse. Tradiție și modernitate*, Ed. Meteor Press, București, 446 p.
9. Octavia NEDELICU, Corneliu BARBORICĂ, *Antologie de poezie slavă premodernă (sec. IX-XVIII)*, E.U.B., 110 p.
10. Octavia NEDELICU, *Ghid de conversație român-sârb*, Ed. Niculescu, București, 215p.
11. Sorin PALIGA, *Toponimia slavă și preslavă în sud-estul european. Introducere în studiul toponimiei slave arhaice*, E.U.B.
12. Tiberiu PLETER, Ruxandra LAMBRU, Cătălina PUIU, *Limba slavă veche. Culegere de texte*, E.U.B., 200 p.
13. Diana TETEAN, *Dicționar rus-român*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 362 p.
14. Victor VASCENCO, *Lipovenii. Studii lingvistice*, Ed. Academiei Române, București
15. Onufrie VINȚELER, *La început a fost cuvântul Ardeal*, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 303 p.
16. Onufrie VINȚELER (în colaborare), *Din culisele luptelor pentru Ardeal*, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 100 p.
17. Dorina ZAHARESCU (în colaborare), *Teste de engleză, franceză, germană. Licență*, Ed. a II-a, revăzută, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca

2004

1. Ludmila BEJENARU, *Simbolul dăinuirii noastre*, Editura Golia, Iași, 168 p.
2. Dorin BERCEA, *Versificări românești și slave ale Psaltirii*, Ed. Junimea, Iași
3. Dana COJOCARU, *Frazeologia. Concepte de bază*, E.U.B.
4. Dana COJOCARU, *Frazeologie și cultură (o analiză contrastivă a frazeologiei ruse și române)*, E.U.B.
5. Livia COTORCEA, *Anna Ahmatova Poeme. Proze* (antologie, traducere, note și comentarii), Editura Universității „A.I. Cuza”, Iași
6. Mihai ENOIU, *Poeți. Poezie. Opinii*, E.U.B.
7. Constantin GEAMBAȘU (în colaborare), *Jak to powiedzieć po rumunsku*, Varșovia
8. Simion IURAC, *Stilistica limbii ruse*, E.U.B.
9. Andrei IVANOV, *Povești și basme rusești*, Ed. Bizantină
10. Leonte IVANOV, *Imaginea rusului și a Rusiei în literatura română. 1840-1948*, Editura „Cartier”, Chișinău
11. Ruxandra LAMBRU, *Paleografie slavă și chirilică* (curs pentru studenții anului I-II), București, Centrul de multiplicare CREDIS al UB
12. Jiva MILIN, *Leksikon poratnih Srba poslenika pisane reči u Rumuniji*, Temišvar, Savez Srba u Rumuniji, 180 p.
13. Mihaela MORARU, *O istorie a artei ruse*, Ed. Meteor Press
14. Antoaneta OLTEANU, *Dicționar de mitologie. Demoni, duhuri, spirite*, Editura Paideia, București
15. Antoaneta OLTEANU, *Miturile Rusiei clasice*, Editura Paideia, București

Romanoslavica XLIII

16. Antoaneta OLTEANU, *Homo balcanicus. Cîteva trăsături ale mentalității balcanice*, Editura Paideia, București
17. Mihai RADAN, *U pohode tajnovitom Karašu. Etnološke i folklorističke studije*, Temišvar, Savez Srba u Rumuniji, 320 p.
18. Ion REBUȘAPCĂ, *Limba ucraineană*, clasa a V-a, ed. revăzută, E.D.P, București, 2004; *Limba ucraineană*, clasa a VI-a, ed. revăzută, E.D.P, București
19. Nicolae ROȘIANU, *Eseuri despre folclor*, ediția a doua, E.U.B.
20. Onufrie VINȚELER, *Monografia comunei Noșlac*, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 340 p.
21. Onufrie VINȚELER, *Dicționar explicativ*, Ed. Lucman, București, 600 p.

2005

1. Ludmila BEJENARU, *Fascinația Geniului în romantism*, Editura Tehnopress, Iași, 327 p.
2. Paraschiva BOBOC, *Cuvinte românești populare în limba bulgară*, Ovidius University Press, Constanța, 236 p.
3. Marin BUCĂ, *Dicționar de expresii românești*, Ed. Vox, București, 346 p.
4. Marin BUCĂ, *Dicționar de antonime și sinonime*, Editura Fasta Nota, Timișoara, 64p.
5. Livia COTORCEA, *Avangarda rusă*, Editura Universității „Al.I. Cuza”, Iași
6. Marius-Mihai COVALCIC, *Petru Movilă și raporturile slavilor de est cu Țările Române*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 370 p.
7. Ivan EVSEEV, *Gândurile și tristețile unui rus lipovean*, Editura Comunității Rușilor Lipoveni din România, București, 427 p.
8. Constantin GEAMBAȘU, *Cultură și civilizație polonă (secolele X-XVII)*, Editura Paideia, București, 425 p.
9. Mihaela HERBIL, Ioan HERBIL, *Ghid de conversație român-ucrainean*, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 207 p.
10. Anca Irina IONESCU, *Prelegeri de literatură cehă. Secolul XX. Karel Čapek (1890-1938)*, Editura Universal DALSI, București
11. Mihai MITU, *Slavona românească. Studii și texte*, ediția a doua, E.U.B., 148 p.
12. Antoaneta OLTEANU, *Literatură rusă contemporană. Direcții de evoluție a prozei*, Editura Paideia, București
13. Tiberiu PLETER, Ruxandra LAMBRU, Cătălina PUIU, *Limba slavă veche. Culegere de texte*, ediția a doua, revăzută și adăugită, E.U.B., 155 p.
14. Nicolae ROȘIANU, *Maxima populară rusă*, ediția a doua, E.U.B.
15. Richard SĂRBU (în colaborare), *Limba română. Ghid de lexicologie*, Editura Marineasa, Timișoara, 52 p.
16. Onufrie VINȚELER, *Portrete și cărți*, I, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 314 p.
17. Ștefan VIȘOVAN, *Monografia toponimică a Văii Izei*, Editura Mega, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 414 p.
18. Dorina ZAHARESCU, *English for Chemistry*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 100 p.

Romanoslavica XLIII

19. Dorina ZAHARESCU, *Sintaxa contrastivă a proverbelor în engleză, română și rusă*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 336 p.

2006

1. Ludmila BEJENARU, *Investigație în culturologia mării*, Editura Tehnopress, Iași, 242 p.
2. Marin BUCĂ, *Dicționar de epitete*, Editura Vox, București, 256 p.
3. Marin BUCĂ, *Dicționar de antonime*, Editura Vox, București, 256 p.
4. Marin BUCĂ, *Enciclopedia gândirii aforistice românești*, Editura Tehnică, București, 1453 p.
5. Axinia CRASOVSCI, *Marina Tsvetaeva. Artă poetică*, E.U.B.
6. Iosif JUHÁSZ, *American English in Focus*, ediția a doua, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 195 p.
7. Mihai NISTOR, *Limba rusă contemporană. Sintaxa propoziției*, E.U.B.
8. Sorin PALIGA, *Mitologia slavilor*, Ed. Meteor, București
9. Sorin PALIGA, *An Etymological Lexicon of the Indigenous (Thracian) Elements in Romanian*, Ed. Evenimentul, București
10. Sorin PALIGA, *Influențe romane și preromane în limbile slave de sud*, ediția a doua revăzută și adăugită, Ed. Evenimentul, București
11. Iaroslava RIZEA, *Элементы барокко в прозе Н.В. Гоголя*, Craiova, Editura Universitaria, 360 p.
12. Richard SÂRBU (în colaborare), *Limba română. Ghid de lexicologie și ortografie*, Editura Marineasa, Timișoara, 117 p.
13. Adela STANCU, *Nume de ape din bazinul Jiului*, Editura Universitaria, Craiova, 198 p.
14. Virgil ȘOPTEREANU, *Timpul artistic și poetica memoriei*, Paideia, București
15. Virgil ȘOPTEREANU, *Studii de literatură rusă și comparată*, E.U.B.
16. Onufrie VINȚELER, *Dicționar de neologisme*, Ed. Lucman, București, 603 p.

2007

1. Ilie DANILOV, *Dicționar de mitologia slavilor*, Ed. Polirom, Iași
2. Aneta DOBRE, *Consonanțe. Poezia rusă modernă*, E.U.B.
3. Andreea DUNAEVA, *Mitul literar al Petersburgului*, E.U.B.
4. Ivan EVSEEV, *Enciclopedia simbolurilor religioase și arhetipurilor culturale*, Editura Învierea, Timișoara, 695 p.
5. Ioan HERBIL (în colaborare), *Andrei Șaguna: Corespondența I/2*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 308 p.
6. Leonte IVANOV, *Studii tolstoievskiene. Retrospecții literare*, Ed. „Timpul”, Iași, 200p.

Romanoslavica XLIII

7. Mariana MANGIULEA, *Ghid de conversație român-bulgar cu dicționar bulgar-român și român-bulgar*, Editura Faber, Veliko-Tărnovo, 275 p.
8. Jiva MILIN, *Slavistica universitară timișoreană 50 (1957-2007). Dicționar biobibliografic*, Editura Universității de Vest, Timișoara, 121 p.
9. Sorin PALIGA, *Etymologica et anthropologica maiora*, Ed. Evenimentul, București
10. Sorin PALIGA, *Lexikon proto-borealicum et alia lexica etymologica minora*, Ed. Evenimentul, București
11. Ion PETROVAI, *Multiculturalism în Țara Maramureșului: valori culturale ucrainene*, Editura Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 253 p.
12. Cătălina PUIU, Bistra GANCEVA, *Antologie de texte din literatura bulgară*, I, E.U.B., 400 p.
13. Iaroslava RIZEA, *Curs de literatură rusă. Secolul al XIX-lea*, Editura Universitaria, Craiova, 560 p.
14. Iaroslava RIZEA, *Лекции по русской литературе XIX века*, Editura Universitaria, Craiova, I, 423 p., II, 287 p.
15. Onufrie VINȚELER, *Tragedia lingvisticii sovietice*, Ed. Risoprint, Cluj-Napoca, 120 p.
16. Onufrie VINȚELER, *Portrete și cărți*, II, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 434 p.
17. Onufrie VINȚELER, *Aforisme*, Ed. Napoca Star, 60 p.
18. Ștefan VIȘOVAN, *Studii și articole de onomastică*, Editura Universității de Nord, Baia-Mare, 268 p.
19. Ștefan VIȘOVAN, *Dicționar de frecvență a numelor de familie din Maramureș*, Editura Universității de Nord, Baia-Mare, 363 p.

2008

1. Simion IURAC, *Limba rusă contemporană. Morfologia*, E.U.B., 302 p.
2. Antoaneta OLTEANU *Proza rusă contemporană*, ediția a doua, Ed. Paideia, București, 470 p.
3. Sorin PALIGA, *Mitologia tracilor*, Meteor Press, București
4. Ștefan VIȘOVAN, *Toponimia Țării Lăpușului*, Editura Proema, Editura Universității de Nord, Baia-Mare, 517 p.

Volume colective

București

1. *Modernismul rus în contextul modernismului european* (coord. Aneta Dobre) E.U.B., 2006
2. *In honorem Virgil Șoptereanu* (coord. Antoaneta Olteanu), E.U.B., 2007
3. *Omagiu lui Victor Vascenco* (coord. Antoaneta Olteanu), E.U.B., 2008

Romanoslavica XLIII

4. *Catedra de limbi și literaturi slave. Scurt istoric* (coord. C. Geambașu), E.U.B., 2008, 175 p.
5. Culegerea de studii „Romanoslavica”, E.U.B., XXXVIII-XL, 2003-2005 (coord. Mariana Manguilea, Sorin Paliga), XLI, 2006 (coord. Antoaneta Olteanu), XLII, 2007 (coord. Antoaneta Olteanu)
6. Revista „Filologie rusă” (coord. Aneta Dobre), XIX-XXII, E.U.B., 2003-2006, XXIII, *Texte despre text*, (coord. Aneta Dobre), E.U.B., 2007

Cluj-Napoca:

1. *Studii de limbă, literatură și metodică*, XI, coord. Marius I. Oros, Cluj-Napoca, 2003, 387 p., XII (*Omagiu profesorului M.I. Oros*), coord. Sanda Misirianțu, 2005, 284 p.
2. *Oameni și idei. Studii de filologie*, volum omagial dedicat prof. univ.dr. O. Vințeler, coord. Diana Tetean, Dorel Man, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2005, 405 p.
3. *Gândire politică și imaginar social la popoarele central-est europene. Secolul al XIX-lea*. Antologie de texte. Coord. Teodor Pavel. Ediție realizată de Teodor Pavel, Sorin Mitu, Miodrag Milin, Nagy Róbert, Radu Mârza, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2005, 397p.
4. *Cum scriem istoria? Apelul la științe și dezvoltările metodologice contemporane*. Actele simpozionului „Tinerii istorici”, ediția a IV-a, Alba-Iulia, 28-30 noiembrie 2002, coord. Radu Mârza, Laura Stanciu, Editura Aeternitas, Alba-Iulia, 2003, 321 p.
5. *Tradiție și modernitate în opera lui A.P. Cehov*, coord. Diana Tetean, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2005, 323 p.
6. *Actele simpozionului „Direcții și perspective ale slavisticii din România”, 15-16 iunie 2006, Cluj-Napoca*, coord. Sanda Misirianțu, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2006, 335p.
7. *Lucrările simpozionului „Европейская славистика сегодня”/ „Slavistica europeană astăzi”*, coord. Sanda Misirianțu, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2007, 270p.

Craiova:

1. *Omagiu Gheorghe Bolocan*, Editura Universitaria, Craiova, 2006. Articolele omagiale și cele cu conținut științific sunt semnate de Adriana Uliu, Iustina Burci, Carmen Banța, Iaroslava Rizea, Adela Stancu, Mihaela Bănică, Eleonora Călugăru, Marinella Coman, Camelia Zăbavă.

Iași:

1. *Prințesa Cantemir. Portret de epocă și corespondență inedită*, volum îngrijit de L. Ivanov, Editura Universității „Al. I. Cuza” Iași, 2005
2. Revista „Studii de slavistică”, red. șef Livia Cotorcea, VII-XI, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 2003-2007

Timișoara:

1. *Interferențe lingvistice în zona multietică a Banatului*. Lucrările elaborate în cadrul Proiectului de Cercetare Tip Grant A 2005-2006, coord. Maria Kiraly și Mihai Radan, Timișoara, Editura Universității de Vest, 2006, 134 p.

2. *Un om, un simbol. In honorem magistri Ivan Evseev*, volum îngrijit de Marin Bucă, Maria Andrei și Daniela Gheltofăn, București, Editura Comunității Rușilor Lipoveni din România, 2007, 730 p.

3. Revista „Probleme de filologie slavă”, red. resp. Mihai Radan, XI-XV, Timișoara, 2003-2007

Participări la manifestări științifice în țară:

2004

1. *Conferința Națională Lingua Pax – Multilingvism, multiculturalism, București, 13-15 mai 2004* (Mihai Mitu, Mariana Măngiulea, Octavia Nedelcu, Dagmar Anoca, Alexandru Teodora, Marilena Țiprișan, Virgil Șoptoreanu, Dumitru Balan, Maria Dumitrescu, Aneta Dobre, Axinia Crasovschi, Dana Cojocaru, Sanda Misirianțu, Judit Bartalis-Ban, Adriana Cristian, Katalin Balázs, Cristina Silaghi, Jiva Milin, Richard Sârbu, Maria Kiraly, Ana Marin, Nina Macarov ș.a.)

2. *Simpozionul cu participare internațională „Probleme de filologie slavă”, desfășurat în cadrul Zilelor academice timișene, Timișoara, 27 mai 2004* (Maria Kiraly, Maria Andrei, Jiva Milin, Marin Bucă, Mihai Radan, Richard Sârbu, Octavia Nedelcu ș.a.)

3. *Simpozionul internațional „Tradiție și modernitate în opera lui A.P.Cehov / A.П.Чехов – Традиция и новаторство”, organizat de Catedra de filologie slavă a Facultății de Litere a Universității Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, 24-25 iunie 2004* (Onufrie Vințeler, Diana Tetean, Mircea Croitoru, Judit Bartalis-Bán, Katalin Balázs, Adriana Cristian, Sanda Misirianțu, Cristina Silaghi, Mihaela Herbil, Mihaela Lovin, Corina Dindelegan ș.a.)

2005

1. *Simpozion cu participare internațională, „Modernismul rus în contextul modernismului european”, organizat de Catedra de limba și literatura rusă a Facultății de Limbi și Literaturi Străine, București, mai* (Aneta Dobre, Virgil Șoptoreanu, Gheorghe Barbă, Mihaela Moraru, Antoaneta Olteanu, Andreea Dunaeva, Axinia Crasovschi, Camelia Dinu ș.a.)

2. *Simpozion omagial Petru Caraman, Serghei Esenin, Emil Iordache, în cadrul Zilelor Universității „Al.I. Cuza”, Iași, octombrie* (Livia Cotorcea, Sorina Bălănescu, Leonte Ivanov, Ilie Danilov, D. Bercea, Marina Vraciu ș.a.)

Romanoslavica XLIII

3. *Simpozionul internațional „Mozaicul cultural româno-sârb și general balcanic”*, organizat de Catedra de limbi și literaturi slave de la Universitatea de Vest, Timișoara, 11-13 noiembrie (Mihai Radan, Jiva Milin, Richard Sârbu, Daniela Gheltofan, Octavia Nedelcu, Maria Kiraly ș.a.)

4. *Sesiunea științifică „Migrația semnelor culturale”*, ediția a X-a, Constanța, 26-29 august (Antoaneta Olteanu, Constantin Geambașu)

5. *Simpozionul științific „Zilele culturii polone”*, Suceava, 14-16 septembrie (Constantin Geambașu, Mihai Mitu, Cristina Godun)

2006

1. *Simpozionul internațional „Cercetarea lingvistică și literară a textului din perspectivă culturologică”*, organizat de Catedra de limba și literatura rusă și de Catedra de limbi și literaturi slave, București, 20 mai (Aneta Dobre, Constantin Geambașu, Mihai Mitu, Virgil Șoptereanu, Mihaela Moraru, Axinia Crasovschi, Dana Cojocar, Simion Iurac, Mihai Enoiu, Mihai Nistor, Maria Dumitrescu, Andreea Dunaeva, Gheorghe Barbă, Camelia Dinu, Cătălina Puiu, Ruxandra Lambru, Cristina Godun, Octavia Nedelcu, Mariana Manguiea, Adriana Uliu, Iaroslava Rizea, Marieta Osiac, Adriana Cristian ș.a.)

2. *Simpozion național cu participare internațională „Direcții și perspective ale slavisticii din România”* în cadrul Zilelor culturii slave, organizat de Catedra de filologie slavă a Facultății de Litere a Universității Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, 15-16 iunie (Onufrie Vințeler, Marius Ilie Oros, Diana Tetean, Mircea Croitoru, Ioan Semeniuc, Katalin Balázs, Judit Bartalis-Bán, Adriana Cristian, Radu Mârza, Sanda Misirianțu, Cristina Silaghi, Ioan Herbil, Corina Dindelegan, Mihaela Lovin, Leonte Ivanov, Marina Vraciu, Natașa Manole, Claudia Drăcea ș.a.)

3. *Sesiunea științifică „Migrația semnelor culturale”*, ediția a XI-a, „Migrația semnelor de cultură”, Constanța, 2-4 septembrie (Antoaneta Olteanu)

4. *Simpozionul național cu participare internațională „Un veac de slavistică la Iași”*, în cadrul Zilelor Universității „Al.I. Cuza”, Iași, 27-28 octombrie (Livia Cotorcea, Leonte Leonte, I. Danilov, Marina Vraciu, Ludmila Bejenaru, D. Bercea, Claudia Drăcea, Natașa Manole, Sanda Misirianțu, Judit Bartalis-Bán, Diana Tetean, Mihaela Lovin)

5. *Simpozionul internațional „Европейская славистика сегодня/ Slavistica europeană azi”*, organizat de Catedra de filologie slavă a Facultății de Litere a Universității Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, 8-9 decembrie (Mihaela Herbil, Mihaela Lovin, Corina Dindelegan, Carolina Botiș, Cristina Silaghi, Ioan Herbil, Katalin Balázs, Judit Bartalis-Bán, Adriana Cristian, Radu Mârza, Sanda Misirianțu, Dorina Zaharescu, Diana Tetean, Marius Oros, Onufrie Vințeler ș.a.)

2007

1. *Sesiunea științifică „Strategii XXI. Spațiul sud-european în contextul globalizării. Competențe lingvistice și comunicare interculturală”*, Academia Militară, 22 aprilie (Antoaneta Olteanu, Constantin Geambașu)

Romanoslavica XLIII

2. *Conferință de etnografie româno-maghiară „Sfântul Gheorghe în tradiția populară”*, Sfintu-Gheorghe, 24-26 aprilie (Antoaneta Olteanu)

3. *Simpozionul cu participare internațională „Spațiul și timpul ca paradigme culturale”*, Catedra de Limba și Literatura Rusă – Catedra de Limbi și Literaturi Slave, București, 25-27 mai (Aneta Dobre, Constantin Geambașu, Virgil Șoptereanu, Antoaneta Olteanu, Mihaela Moraru, Axinia Crasovschi, Simion Iurac, Mihai Enoiu, Mihai Nistor, Maria Dumitrescu, Andreea Dunaeva, Gheorghe Barbă, Camelia Dinu, Anca Bercaru, Ruxandra Lambru, Octavia Nedelcu, Adriana Uliu, Iaroslava Rizea, Sanda Misirianțu, Adriana Cristian)

4. *Simpozionul internațional „Вопросы славянской филологии/ Probleme de filologie slavă”*, în cadrul Zilelor culturii slave, ediția a II-a, Cluj-Napoca, 15-16 iunie (Onufrie Vințeler, Marius I. Oros, Ioan Semeniuc, Diana Tetean, Sanda Misirianțu, Katalin Balázs, Judit Bartalis-Bán, Adriana Cristian, Dorina Zaharescu, Carolina Botiș, Ioan Herbil, Mihaela Herbil, Mihaela Lovin ș.a.)

5. *Simpozionul internațional „Cultura ucraineană contemporană între canonul tradițional și noile paradigme de afirmare”*, organizat de Catedra de filologie slavă, Cluj-Napoca, 18-19 octombrie (Onufrie Vințeler, Ioan Semeniuc, Katalin Balázs, Judit Bartalis-Bán, Sanda Misirianțu, Ioan Herbil, Mihaela Herbil, drd. Halena Miculaiciuc)

6. *Simpozion științific internațional „Dialoguri interculturale. 50 de ani de slavistică timișoreană”*, organizat de Catedra de limbi și literaturi slave de la Universitatea de Vest, Timișoara, 2-4 noiembrie (Mihai Radan, Maria Kiraly, Jiva Milin, Traian Nădăban, Mața Țaran, Daniela Gheltofă, Valentin Moldovan, Richard Sârbu, Otilia Hedeșan, Ivan Muntean, Vasile Frățilă, Octavia Nedelcu, Mariana Manguilea, Axinia Crasovschi, Sanda Misirianțu, Adriana Cristian, Katalin Balazs ș.a.)

7. *„Colocviile CNCPCT – ediția a XIV-a. Patrimoniul cultural imaterial – structuri și sisteme”*, 12-14 noiembrie, Vălenii de Munte, Ministerul Culturii și Cultelor, Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale (Antoaneta Olteanu)

8. *Simpozionul „Stanisław Wyspiański – o sută de ani de la moarte”*, organizat de Catedra de limbi slave și Institutul Polonez, București, 10 decembrie (Constantin Geambașu, Mihai Mitu, Cristina Godun ș.a.)

2008

1. *International conference of Intercultural and Comparative Studies „Cultural Spaces and Archaic Background”*, Baia-Mare, 8-11 mai (Antoaneta Olteanu)

Romanoslavica XLIII

Participări la manifestări științifice în străinătate

2003

1. *Al XIII-lea Congres Internațional al Slaviștilor*, 15-21 august, Ljubljana, Slovenia (Dorin Gămulescu, Victor Vascenco, Mihai Mitu, Sorin Paliga, Dumitru Balan, Maria Dumitrescu, Adriana Uliu, Diana Tetean, Jiva Milin, Richard Sârbu, Mihai Radan)

2. *Conferința internațională „Politický zrod novovekej Strednej Európy. 500. výročie narodenia Ferdinanda I”*, organizatori Katedra Slovenských Dejín Univerzity Komenského și Centrum pre Európsku Politiku din Bratislava, Bratislava, Slovacia, 10-12 martie (Radu Mârza)

3. *Seminarul internațional „Atelier Geschichte/ Workshop History. Impulse des Konfessionalismus, Aufklärung und Nationalismus für die Gestaltung der kollektiven Identitäten/ Impulses of confessionalism, enlightenment and nationalism for the creation of the collective identities”*, organizat de Slovenská Akadémia Vied și Open Society Foundation, Bratislava, Slovacia, 16-18 octombrie, (Radu Mârza).

4. *Colocviul internațional de științe ale limbajului*, Cernăuți, Ucraina (Ludmila Bejenaru).

2004

1. *Конференция, посвященная 105 годовщине со дня рождения В. Набокова*, Sankt-Petersburg, Rusia, 22-23 aprilie (Diana Tetean, Maria Dumitrescu)

2. *Congresul Internațional de Tracologie*, Chișinău, Republica Moldova (Sorin Paliga)

3. *Conferința internațională de slavistică* organizată de Universitatea de Sud-Vest „Neofit Rilski”, Blagoevgrad, Bulgaria, 3-5 decembrie (Mariana Manguileu)

2005

1. *Colocviul internațional de științe ale limbajului*, Chișinău, Republica Moldova, 13-15 mai (Diana Tetean)

2. *Conferința națională „Vikno v evropejs'ku nauku”*, ediția a II-a, Cernăuți, 28 mai (Antoaneta Olteanu)

3. *7th International Conference „Slavonic Literatures Within the World Context”*, Minsk, Belarus, 12-14 octombrie (Diana Tetean)

4. *I Congres al traducătorilor de limbă polonă*, Cracovia, Polonia, mai (Constantin Geambașu, Ion Petrică)

5. *Întâlnirea traducătorilor din Europa Centrală*, Velke Karlovice, Republica Cehă, septembrie (Sorin Paliga)

6. *Simpozion științific internațional al slaviștilor*, ediția XXXV, Belgrad, Serbia, 7-10 octombrie (Octavia Nedelcu)

Romanoslavica XLIII

2006

1. *Al IX-lea Simpozion Internațional MAPRJAL „Теоретические и методические проблемы русского языка как иностранного. Новые информационные технологии в лингвистической и методологической науке”*, Veliko-Tîrnovo, Bulgaria, 5-6 aprilie (Judith Bartalis-Bán, Katalin Balázs, Sanda Misirianțu, Cristina Silaghi, Marina Vraciu)
2. *Conferința națională „Vikno v evropejs'ku nauku”*, ediția a III-a, Cernăuți, 20-21 mai (Antoaneta Olteanu)
3. *Al III-lea Congres al Poloniștilor*, Poznan, Polonia, 9-11 iunie (Constantin Geambașu)
4. *A 53-a conferință a istoricilor „Die eigene Geschichte. Umfang und Vermittlung in den Nachfolgestaaten der österreichisch-ungarischen Monarchie”*, organizată de „Institut für Österreichkunde” din Viena, St. Pölten, Austria, 7-10 aprilie (Radu Mârza)
5. *Simpozionul internațional „Movni i konceptualni kartini svity”*, Kiev, Ucraina, 6-9 mai (Diana Tetean)
6. *Conferința Internațională practico-științifică „Культура мира и миротворчество”*, Moscova, Rusia, aprilie-mai (Ludmila Bejenaru)
7. *Simpozionul internațional „Inovații în cercetările de limbă, literatură și cultură rusă”*, Plovdiv, Bulgaria, 31 octombrie - 3 noiembrie (Sanda Misirianțu, Adriana Cristian, Balázs Katalin)
8. *Simpozion științific internațional de limbă, literatură și cultură macedoneană*, ediția XXXIII, Skopje, F.R.I. Macedonia, 28-29 august (Octavia Nedelcu)

2007

1. *Simpozionul internațional The Balkans – Languages, History, Cultures*, organizat de Universitatea „Sfintii Chiril și Metodieu” din Veliko Târnovo, Bulgaria, 13-15 aprilie (Paraschiva Boboc, Aida Todi)
2. *Conferința Internațională a Traducătorilor Proz.com*, ediția a 5-a, Budapesta, Ungaria, 28 aprilie - 1 mai (Iosif Juhász)
3. *Conferința internațională a poloniștilor „Bristol”*, Cracovia, Polonia, 16-18 mai (Constantin Geambașu)
4. *Conferința națională „Vikno v evropejs'ku nauku”*, ediția a IV-a, Cernăuți, mai (Antoaneta Olteanu)
5. *Conferința internațională „New Curricula in Ethnology and Cultural Anthropology in Europe – Reflections”*, Zagreb University, Department of Ethnology, iunie (Antoaneta Olteanu)
6. *Al XI-lea Congres MAPRJAL „Mir russkogo slova i russkoe slovo v mire”*, Varna, Bulgaria, 21-25 septembrie (Mihaela Moraru, Axinia Crasovschi)
7. *Sesiunea Comisiei de Istoria Slavisticii*, Verona, Italia, 15-17 octombrie (Constantin Geambașu)

DOCTORATE

București:

2003

1. Ecaterina Căpățină, *Elemente autobiografice în literatura rusă din prima jumătate a secolului al XX-lea*, conducător științific prof.dr. Virgil Șoptereanu

2004

1. Doina Teglaș, *Romanul utopic și antiutopic în literatura rusă*, conducător științific prof.dr. Virgil Șoptereanu

2. Axinia Crasovschi, *Comparația în poezia Marinei Țvetaeva*, conducător științific prof.dr. Virgil Șoptereanu

3. Claudia Roxana Lascu, *Aspecte ale misticii în literatura rusă*, conducător științific prof.dr. Virgil Șoptereanu

4. Mirela Cioran, *Dihotomia real-ireal în opera lui Feodor Sologub*, conducător științific prof.dr. Virgil Șoptereanu

2005

1. Kmety Elena Darina, *Literatura contemporană de expresie slovacă din România*, conducător științific prof.dr. Corneliu Barborică

2. Diana Păun Popescu, *Creația poetică a lui Vitezslav Nezval*, conducător științific prof.dr. Corneliu Barborică

3. Nina Antocel, *Universul poetic al lui Iosif Brodski*, conducător științific prof.dr. Virgil Șoptereanu

2006

1. Ruxandra Neagoe Lambru, *Numele de persoană la români în secolele XIV-XV*, conducător științific prof.dr. Dorin Gămulescu

2. Cristina Sârbu Godun, *Tadeusz Rozewicz. Teatrul*, conducător științific prof.dr. Dorin Gămulescu

3. Andreea Dunaeva, *Mitul literar al Petersburgului*, conducător științific prof.dr. Virgil Șoptereanu

Romanoslavica XLIII

2007

1. Anca Manole Bercaru, *Antroponimele feminine la sârbi și români*, conducător științific prof.dr. Dorin Gămulescu
2. Luiza Maria Olteanu, *Terminologia NATO în limbile rusă, engleză și română*, conducător științific prof.dr. Dorin Gămulescu
3. Cătălina Puiu, *Aspecte narative și stilistice în proza bulgară și română a anilor '80 (secolul XX)*, conducător științific prof.dr. Dorin Gămulescu
4. Adina Maria Mihai, *Terminologia socio-militară de origine turcă în limbile bulgară și română*, conducător științific prof.dr. Dorin Gămulescu
5. Mirela Urse, *Limba documentelor slavo-române din Țara Românească din prima jumătate a secolului al XVI-lea*, conducător științific prof.dr. Gheorghe Mihăilă
6. Laura Bădulescu, *Critica literară și estetică în concepția lui Jan Mukarovsky*, conducător științific prof.dr. Corneliu Barborică

2008

1. Clara Căpățână, *Aspectul verbal în croată și modalități de redare în română*, conducător științific prof.dr. Dorin Gămulescu
2. Mihaela Pădurariu, *Adverbul și locuțiunile adverbiale în română și bulgară*, conducător științific prof.dr. Dorin Gămulescu
3. Marilena Țiprișan, *Verbul slovac și verbul românesc din perspectiva categoriilor gramaticale (studiu confruntativ)*, conducător științific prof.dr. Dorin Gămulescu
4. Cosmin Vilău, *Oltenia în istoria slavisticii românești*, conducător științific prof.dr. Mihai Mitu
5. Lilia Botlung, *Modelul modernist al prozei autobiografice în literatura rusă din secolul al XX-lea*, conducător științific prof.dr. Virgil Șoptereanu
6. Marinela Dorobanțu, *Anna Ahmatova – destinul poetic*, conducător științific prof.dr. Virgil Șoptereanu
7. Alexandra Fenoghen, *Modele culturale la rușii staroveri și reflectarea lor în literatură*, conducător științific prof.dr. Virgil Șoptereanu

Cluj-Napoca:

2003

1. Dorina Zaharescu, *Sintaxa proverbelor în limbile engleză, română și rusă*, conducător științific prof.dr. Onufrie Vințeler

Romanoslavica XLIII

2. Radu Mârza, *Slovanská a slovenská problematika v staršej rumunskej historiografie (do polovice 19. storočia) / Problematika slavă și slovacă în istoriografia română veche (până la mijlocul secolului al XIX-lea)*, Bratislava, conducător științific prof.dr. Jozef Baďurík.

2004

1. Katalin Balazs, *Frazeologia limbii ruse și reflectarea ei în opera lui V. Șukșin*, conducător științific prof. dr. Onufrie Vințeler

2. Judit Bartalis, *Studiu asupra fonemului în lingvistica rusă*, conducător științific prof.dr. Onufrie Vințeler

3. Vasile Radu, *Toponimia Chioarului*, conducător științific prof.dr. Onufrie Vințeler

4. Emanoil Rus, *Raporturi româno-slave în opera lui Silviu Dragomir*, conducător științific prof.dr. Onufrie Vințeler

2005

1. Claudia Leah, *Elementul slav în sistemul sinonimic al limbii române*, conducător științific prof.dr. Onufrie Vințeler

2. Anca Cristina Silaghi, *Interferențe lingvistice româno-ucrainene*, conducător științific prof. dr. Onufrie Vințeler

3. Corina Nicoleta Dindelegan, *Antroponimele în opera lui A.P. Cehov*, conducător științific prof.dr. Onufrie Vințeler

4. Valeria Elena Lazăr, *Sintaxa sintagmei. O perspectivă integratoare (în limbile rusă și română)*, conducător științific prof.dr. Onufrie Vințeler

5. Marius Covalcic, *Petru Movilă și raporturile slavilor de est cu Țările Române*, conducător științific prof.dr. Onufrie Vințeler

6. Ion Petrovai, *Valori culturale ucrainene în contextul spiritual al Țării Maramureșului*, conducător științific prof.dr. Onufrie Vințeler

7. Sanda Felicia Misirianțu, *Topica în limbile rusă și română*, conducător științific prof.dr. Onufrie Vințeler

8. Radu Mârza, *Istoria slavisticii românești. De la începuturi la primul război mondial*, conducător științific prof.dr. N. Bocșan

2007

1. Maria Bilan, *Terminologia militară în opera lui L.N. Tolstoi*, conducător științific prof.dr. Onufrie Vințeler

2. Claudia Jugu, *Ideea rusă*, conducător științific prof.dr. Onufrie Vințeler

Timișoara:

2007

1. Mața Țaran, *Numerale și cuvinte cu valoare numerică în structura expresiilor frazeologice din limbile rusă și sârbă*, conducător științific prof.dr. Ivan Evseev

Traduceri din literaturile slave

În paralel cu activitatea pedagogică și de cercetare științifică, membrii Asociației Slaviștilor din România desfășoară și o intensă activitate de traducere beletristică. Întrucât numărul producțiilor literare slave transpuse în limba română este destul de mare (de la scurte traduceri în presa culturală până la traduceri ample, în mai multe volume), iar spațiul rezervat cronicii – redus, ne vom mărgini să oferim doar o listă selectivă de titluri cu caracter orientativ.

2003

1. Vladimir Nabokov, *Invitație la eșafod* (traducere, studiu introductiv de Livia Cotorcea), Polirom, Iași
2. Bohumil Hrabal, *O singurătate prea zgomotoasă* (traducere de Sorin Paliga), Ed. Polirom, Iași

2004

1. Anna Ahmatova, *Poeme. Proze* (antologie, traducere, note și comentarii de Livia Cotorcea), Editura Universității „Al.I. Cuza”, Iași
2. Bruno Schulz, *Manechinele* (traducere de Ion Petrică, prefață de Nicolae Manolescu), Ed. Polirom, Iași
3. Stefan Chwin, *Doctor Hanemann* (traducere de Constantin Geambașu), Ed. Paralela 45, București
4. Ivan Ognev, *Cum să câștigi la Loto* (traducere de Andreea Dunaeva), Fundația „Idea Europeană”, Ed. EFES, București

Romanoslavica XLIII

2005

1. Dubravka Ugrešić, *Muzeul capitulării necondiționate* (traducere de Octavia Nedelcu), Ed. Niculescu, București, 318 p.
2. Adam Mickiewicz, *Sonete din Crimeea* (traducere de Constantin Geambașu și Passionaria Stoicescu), Ed. Paideia, București

2006

1. W. Gombrowicz, *Ferdurke* (traducere de Ion Petrică), Editura RAO, București
2. J. Kochanowski, *Lamentații* (traducere de Constantin Geambașu și Passionaria Stoicescu), București, Editura Paralela 45, 75 p.
3. Viktor Erofeev, *Frumoasa rusoaică*, Ed. Paralela 45, Pitești, 344 p. (traducere, note și postfață de Antoaneta Olteanu)

2007

1. M. Agheev, *Romanul cocainei*, (traducere de Livia Cotorcea), Ed. „Junimea”, ediția a doua, Polirom, Iași
2. Stanisław Wyspiański, *Nunta* (traducere de Constantin Geambașu și Passionaria Stoicescu), București, Editura Paideia, 250 p.
3. Czesław Miłosz, *Privind dinspre Golful San Francisco* (traducere de Constantin Geambașu), Paralela 45
4. A. Stasiuk, *Călătorind spre Babadag* (traducere de Cristina Godun), Editura RAO, București
5. Antologie de poezie slavă din secolele al XIII-lea – al XVIII-lea intitulată *Nu e zână mai frumoasă* (traducere, îngrijire, selecție de Corneliu Barborică și Octavia Nedelcu), Ed. Paideia, București
8. Andrei Kurkov, *Legea melcului*, Ed. Curtea veche, București, 404 p. (traducere și note de Antoaneta Olteanu)

2008

1. *Viața protopopului Avvakum* (traducere din limba rusă veche, note, tabel cronologic, studiu introductiv de Marina Vraciu), Editura Fides, Iași
2. Wł. Reymont, *Pământul fâgăduinței* (traducere de Constantin Geambașu), Editura Corint, București (sub tipar)
3. Dubravka Ugrešić, *Ștefica Cvek în vârtoarea vieții* (traducere de Octavia Nedelcu), Ed. Niculescu, București (sub tipar)
4. Iuri Mamleev, *Ceialți*, Editura Curtea veche, București (traducere, note și prefață de Antoaneta Olteanu, sub tipar)

Romanoslavica XLIII

*
*   *

În acest interval de timp (2003-2008), ne-au părăsit colegi și prieteni neprețuiți, membri ai Asociației Slaviștilor din România, specialiști și dascăli de frunte ai învățământului superior românesc de slavistică. Ne-am luat rămas bun cu profundă mâhnire de la prof.dr. Andrei Ivanov, prof.dr. Emil Iordache, prof.dr. Victor Vascenco, prof.dr. Ivan Evseev, cercet.șt.princ.dr. Stan Velea, conf.dr. Mihai Gheorghiu, lector Ion Petrescu, lector Vasile Rotundu.

Mariana Mangiulea

Despre autori

Anoca, Dagmar Maria – conf.dr. la Catedra de limbi și literaturi slave a Facultății de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București, specialist în cultură și literatură slovacă

Barborică, Corneliu – prof.dr. consultant la Catedra de limbi și literaturi slave a Facultății de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București, specialist în literatură slovacă, literaturi slave comparate

Brașiște, Ludmila – lect.dr. la Universitatea „Al.I. Cuza”, specialist în literatura rusă a secolului al XIX-lea

Cristian, Adriana – lect.dr. la Catedra de slavistică a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, specialist în istoria literaturii

Dinu, Camelia – asist.drd. la Catedra de filologie rusă a Facultății de Limbi și Literaturi Străine de la Universitatea din București, specialist în literatură rusă (avangarda).

Dorobanțu, Marinela – lect. dr. La Universitatea Tehnică de Construcții București, specialist în limba română contemporană și limba rusă, curs practic.

Dragomir, Elena – cercetător drd în cadrul Centrului pentru cercetarea istoriei relațiilor internaționale „Grigore Gafencu” al Universității „Valahia” din Tîrgoviște

Dumitrescu, Maria – conf.dr. pensionar de la Catedra de filologie rusă a Facultății de Limbi și Literaturi Străine de la Universitatea din București, specialist în lexicologie rusă

Fiut, Aleksander – prof.dr. la Catedra de literatura polonă contemporană de la Universitatea Jagiellonă din Cracovia

Geambașu, Constantin – prof.dr. la Catedra de limbi și literaturi slave a Facultății de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București, specialist în literatură polonă contemporană, cultură polonă, literaturi slave comparate.

Godun, Cristina – lect.dr. la Catedra de limbi și literaturi slave a Facultății de Limbi și Literaturi Străine de la Universitatea din București, specialist în literatură polonă

Kiraly, Maria – prof.dr. la Catedra de limbi slave a Facultății de Filologie de la Universitatea de Vest din Timișoara, specialist în lingvistică rusă

Mangiulea, Mariana – conf.dr. la Catedra de limbi și literaturi slave a Facultății de Limbi și Literaturi Străine de la Universitatea din București, specialist în lingvistică slavă

Mihai, Jadwiga – muzicolog, traducător

Mihăilă, Gheorghe - academician, prof.dr. consultant la Catedra de limbi și literaturi slave a Facultății de Limbi și Literaturi Străine de la Universitatea din București, specialist în slavă veche și slavonă românească, lingvistică slavă și comparată, cultură veche românească

Moisei, Antonie – conf.dr. la Universitatea din Cernăuți, Catedra de etnologie, istorie antică și medievală, specialist în etnologie.

Moraru, Mihaela – prof.dr. la Catedra de filologie rusă a Facultății de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București, specialist în domeniul tehnicii traducerii, artei ruse și literaturii ruse a secolului al XIX-lea

Romanoslavica XLIII

Motyovszki, Ana – bibliotecar la Liceul din Nădlac

Nedelcu, Octavia – conf.dr. la Catedra de limbi și literaturi slave a Facultății de Limbi și Literaturi Străine de la Universitatea din București, specialist în literatură și cultură sîrbă

Olteanu, Antoaneta – conf.dr. la Catedra de filologie rusă a Facultății de Limbi și Literaturi Străine de la Universitatea din București, specialist în literatură rusă (perioada veche și modernă, literatura secolelor al XX-lea – al XXI-lea), istoria mentalităților, etnologie.

Paliga, Sorin – lect.dr. la Catedra de limbi și literaturi slave a Facultății de Limbi și Literaturi Străine de la Universitatea din București, specialist în lingvistică slavă, tracologie, relații lingvistice româno-slave

Popiel, Magdalena – prof.dr. la Catedra de antropologie a literaturii de la Universitatea Jagiellonă din Cracovia, specialist în modernismul polonez

Radan, Mihai – prof.dr. la Catedra de limbi slave a Facultății de Filologie de la Universitatea de Vest din Timișoara, specialist în lingvistică sîrbă și croată

Șoptereanu, Virgil – prof. asociat dr. la Catedra de filologie rusă a Facultății de Limbi și Literaturi Străine de la Universitatea din București, specialist în literatură rusă (secolele al XX-lea – al XXI-lea)

Uliu, Adriana – conf.dr. la Catedra de Limbi moderne a Facultății de Litere de la Universitatea din Craiova, specialist în literatură rusă

Vlășcianu, Irina – studentă în anul al III-lea a Facultății de Limbi și Literaturi Străine de la Universitatea din București, specializarea franceză-rusă

CUPRINS

Al XIV-lea Congres Internațional al Slaviștilor (Ohrid, Macedonia, 10-16 IX 2008)

Adriana Cristian, <i>Тургенев и испанская культура</i>	7
Maria Dumitrescu, <i>Лексика русского языка в развитии и ее актуальное состояние</i>	13
Constantin Geambașu, <i>Witold Gombrowicz i jego wkład w modernizację polskiej powieści</i>	25
Gheorghe Mihăilă, <i>Иоан Богдан – основоположник славяно-румынских исследований в бухарестском университете</i>	35
Octavia Nedelcu, <i>Српска проза крајем XX века</i>	49
Antoaneta Olteanu, <i>Образ Другого в балканском фольклоре</i>	63
Sorin Paliga, <i>Linguistic Marginalia on Slavic Ethnogenesis</i>	79
Mihai Radan, <i>Значай морфолошких архаизама карашевских говора за утврђивање њиховог порекла и старине карашевака у Банату</i>	101
Virgil Șoptoreanu, <i>Мифы эпохи модерна и постмодерна</i>	119
Adriana Uliu, Maria Kiraly, <i>Роль грамматики в развитии коммуникативной функции языка</i>	135

Stanisław Wyspiański. 100 de ani de la moarte (Sesiune omagială organizată la Universitatea din București, 10 decembrie 2007)

Aleksandr Fiut, <i>„Nam nie zostawił Wyspiański pomocy”. Gombrowicz i Miłosz o Wyspiańskim</i>	147
Cristina Godun, <i>Viziunea „polonității” în piesa „Dezrobirea” a lui Stanisław Wyspiański</i>	155
Jadwiga Mihai, <i>„Nunta” de S. Wyspiański – exemplu de artă sincretică</i>	165
Magdalena Popiel, <i>Stanisław Wyspiański. Artysta jako budowniczy świata</i>	171

LITERATURĂ

Ludmila Braniște, <i>Un „mare scriitor al pământului rusesc”: Lev Tolstoi în „Mărturisirile” lui Mihail Sadoveanu</i>	181
Camelia Dinu, <i>Opera lui Daniil Harms. Observații asupra categoriilor estetice</i>	193
Marinela Dorobanțu, <i>O viață pentru poezie – Anna Ahmatova</i>	211

MENTALITĂȚI

Antonie Moisei, <i>Ворожіння за рослинами румунів та українців Буковини (Порівняльна характеристика)</i>	239
Mihaela Moraru, <i>Pictorii avangardiști ruși între inovație și negație</i>	251
Irina Vlășcianu, <i>Diderot și Rusia „Siramidei Nordului”</i>	273

RECENZII

Virgil Șoptoreanu, <i>Viktor Erofeev, „Frumoasa rusoaică” în traducere românească</i> ..	301
Corneliu Barborică, <i>Din țara premiilor Nobel pentru literatură: Wisława Szymborska, „Clipa”, ediție bilingvă</i>	302
Elena Dragomir, <i>Raoul Bossy, Mărturii finlandeze și alte scrieri nordice despre români</i>	304
Octavia Nedelcu, <i>Haemus. O antologie de poezie balcanică</i>	306
Maria Dumitrescu, <i>Дайте говорить правильно! Новые и самые распространенные сокращения в современном русском языке</i>	307
Maria Dumitrescu, <i>Psycholinguistic studies. Papers in honour of prof.dr. Tatiana Slama-Cazacu</i>	309
Ana Motyovszki, <i>Michal Gáfrik, Básnik Janko Jesenský</i>	311
Maria Dumitrescu, <i>М.Ф. Дружинина, «Словарь старожильческих говоров на территории Якутии</i>	313
Dagmar Maria Anoca, <i>Benedek Morong, „Jazykovedné aspekty folklóru bihorských Slovákov</i>	315
Dagmar Maria Anoca, <i>Folklór bihorských Slovákov</i>	317

PERSONALIA

Cristina Godun, <i>Profesorul Constantin Geambașu la a 60-a aniversare</i>	323
--	-----

Romanoslavica XLIII

IN MEMORIAM

Antoaneta Olteanu, <i>Victor Vascenco. 1928-2008</i>	337
Antoaneta Olteanu, <i>Ivan Evseev. 1937-2008</i>	341

CRONICI

Mariana Manguileu, <i>Din activitatea membrilor Asociației Slaviștilor din România (2003-2008)</i>	345
--	-----

<i>Despre autori</i>	363
----------------------------	-----